

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

Editorial Room:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.
IV. Évfolyam. 94. szám.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.
NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1907. NOVEMBER 22-én.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.
IV. Year. No. 94.

HOL VAN MAGYARORSZÁG?

AMERIKAI UTAZÓK EGYÁLTALÁBAN NEM ISMERIK.

Hol van Magyarország? Létezik-e Magyarország? Ezek a kérdések, ha mindjárt önézetünkben bánatnak is bennünket magyarokat, feltétlenül jogosultak.

A minap akadt a kezem ügyébe egy több száz oldalra terjedő könyv, a Knickerbocker Guide Company által kiadott *Travelers Railway Guide*. Ez a könyv, mely az amerikai turistáknak hivatalos kézikönyve és utitársa, sok százezer példányban kerül a piacra.

Nagy érdeklődéssel vettem ennélfogva a kezembe. Tudni akartam, mit tesz ez a könyv Magyarországról idegenforgalmi körök, mit szól Magyarországról, s különösen, mi mondanivalója van Budapestre, Magyarországnak mesés szépségű fővárosáról.

Lapoztam, lapoztam egyre lázasabban. Csaknem elhűlt bennem a vér. Az amerikai utazók számára Magyarország nem létezik. Az amerikai utazók legkeresettebb kézikönyvében Magyarország, Budapest csak egyetlen szóval sinesen felel meg.

Ot találtam írásban és képen Németországnak minden, még a legkisebb városát is. Láttam, hogy Bécs ismertetőjének hat oldal van szentelve. Láttam, miképp sorolja fel a könyv még Prága nevezetességét is. Csak Magyarországról nem történik említés, csak Budapestet nem kell az amerikai turistáknak meglátogatni.

Ime, a magyar nembánomság gyümölcse. Amíg minden ország minden követ megmozgat idegenforgalmának megőrzésére, amíg az amerikai utazók százezerei évről-évre elárasztják Európát és látogatásukkal emelik az illető országoknak gazdasági jólétét, addig Magyarország alszik és az amerikai azt sem tudja, vajjon Ázsiában, vagy Afrikában van-e Magyarország. Azt, hogy Európában nincsen, azt bizonyosra veszi, mert különben a *Travelers Guide* legalább is engedne neki annyi helyet, mint — Montenegrónak.

Évek óta könyörgök, létesítsenek itt Amerikában magyar sajtóirodát. Igaz, hogy ezt a sajtóirodát első sorban azért véltem szükségesnek, hogy az itteni angol és német lapokban részint tudatlan-ság folytán, részint rosszakaratból megjelenő Magyarországra vonatkozó téves hírek helyreigazíttassanak. Most látom be, hogy annak a sajtóirodának még gazdasági hivatása is lett volna. De a sajtóiroda még mindig késik. Engem ez a nembánomság meg nem lep, csak bánt. Bánt, mert azt mutatja, hogy Magyarországon még mindig nem akarnak törődni gyakorlati kérdéseknek gyakorlati módon való megoldásával.

Azon, hogy a bakák nadrágján még mindig nincsen nemzeti színű zsinór, felzúdul Magyarországra s miatta körülhordják a véres kardot. Az azonban, hogy egy sok százezer példányban megjelenő, sok százezer utast irányító könyvből kifejejtik, elsikkasztják Magyarországot, nem bántja a nemzeti önézetet.

Ugy tudom, hogy *Gellér Mihály* ur, a new yorki St. Regis-szállodának igazgatója ez idő szerint éppen az idegenforgalom dolgában Budapestben van. Azt is tudom, hogy *Láng József* ur, aki odahaza mint a menetjegyiroda igazgatója az idegenforgalom körül nagy érdemeket szerzett magának, jelenleg köztünk él New Yorkban, s itt éppen a magyarországi idegenforgalom emelése céljából *nemzetközi utazási irodát* nyitott.

Ez uraknak figyelmét hívom fel a *Travelers Railway Guide*-re. Ha ők igazán akarnak a magyarországi idegenforgalommal törődni, akkor első dolguk kell, hogy az legyen, hogy az utazási kézikönyvekben Magyarországnak,

Magyarország fővárosának az a hely jusszon, amely őket megilleti.

A magyar kormányának pedig újból figyelmébe ajánlom az amerikai magyar sajtóiroda létesítésének szükségességét nemcsak közjogi, de közgazdasági szempontból is.

Ha *Hoennig* báró new yorki magyar főkonzul, aki az amerikai magyarság minden ügye iránt oly örövendes érdeklődést tanúsított, ha *Hengelmler* báró washingtoni magyar nagykövete, aki most egy diszlokoma során fog bemutatkozni a new yorki magyarság egy részének, kellő alakban és kellő módon megstürgetik a magyar kormányt a sajtóirodát s ha ez a sajtóiroda tényleg létesül, akkor nemcsak néhány egyet-let fogja azokat az urakat keblére zárni, de szívbe fogadja őket Amerika magyarsága, Magyarország magyarsága.

Singer Mihály.

KÁBELHIREK HAZULRÓL.

Az elnök jogai. — A Cunard-vonal ügynökei.

Ma reggel beérkezett kábelhírek azt jelentik, hogy a magyar képviselőházban lejátszódott és napról-napra ismétlődő botrányok folytán a Ház megnagyobbítja az elnök hatalmát. Ki lett mondva, hogy minden elnök, vagy elnök a saját jobb belátása szerint értelmezheti és alkalmazhatja a házszabályokat.

Egy másik hír azt mondja, hogy a kormány megszüntette a Cunard-vonal összes ügynökségeit, illetve megvonta tőlük az engedélyt. Ügynökségek ezentul csak a határállomásokon lesznek megengedve s ott is csak olyanoknak szabad jegyet eladni, akiknek utaleve rendben van.

A KUTYA SÍRKÖVE

Baltimore legújabb csehsége.

Casey Vilmosné asszony a kutya járási révén örökíti meg a nevét. A dusszadag asszony egy skót juhászoktatót nevezett a magának, mely a minap lehelte ki kutyailekét.

Casey Vilmosné úszintén gyászol és fájdalomnak külsőleg is ad kifejezést. Nagy temetést rendezett a kutya járási járási Selyemmel kibélelt koporsóban vitték örök nyugvóhelyére. A temetés után pedig egy előkelő szobrászt oly sűrű faragásával bízta meg, amelyhez hasonlót nem láttak még Baltimoreban.

SZERELEM ÖRDÖGE.

Asszony lelőri békésen alvó férjét.

Korunk a tulhajtásnak kora. Gondolkodásunkban, érzésünkben csakuggy tufeszítjük az erőket, mint az anyagiakért való küzdelemben. Innen van azután, hogy lelkünk oly hamarosan elveszti az egyensúlyát s hogy sűrűbben, mint valaha, esnek meg az élet legmegrőbb drámái.

Hyen dráma játszódott le szerdán a hajnali órákban egy szorgalmas amerikai munkásember new yorki lakásán.

Hitchcock Róbert betűszedő volt s mint ilyen dolgozott egy new yorki napilap nyomdájában egész éjszakán át. Csak a hajnali órákban tért haza pihenésre.

Felcséje azzal gyanúsította őt, hogy egy más asszony iránt a kelleténél figyelmesebb. Ez a gyanu foglalkoztatta az asszonyt éjjel és nappal. Különösen éjjel, amikor férje dolgozott és magára volt hagyatva. A gyanu valóságos betegséggá nőtte ki magát és megzavarta a szerencsétlen asszony fejét.

A zavarnak egy ilyen pillanatában érlelődött meg agyában az a rémes gondolat, amelyet szerdán hajnalban rémes tett követett.

Hitchcock hazajött munkájából. Fardtan, kimerülve. Mindjárt lefeküdt. El is aludt. Ezt a pillanatot várta az asszony. Fölemelkedett ágyából. Kiosont a szobából. Majd egy hatalmas löfegéssel a kezében tért vissza. Óvatosan lehuza férje testéről a takarót, a revolver csövét az alvó ember szívének irányította, egy durranás és egy emberélet ki volt oltva.

Az asszony azután odaült az ágy szélére meggyilkolt férje mellé. A saját mellének szegezte a gyilkos fegyvert, a melyből négy golyót küldött a testébe.

TÖMEGES KIVÉGZÉS.

Wladivosztkókból kábelezik, hogy most végeztek ki ott kétszáz lázadót, akik az októberi fölkeléshez csatlakoztak.

Borzalmas jelenet volt, mikor a kétszáz embert hosszú sorban egymás mellett felállították s mikor a gyilkos golyók egy pillanat alatt kétszáz emberéletnek vetettek véget.

A vesztőhely a kivégzés után csatamezőhöz hasonlított, amelyet véres hullák borítottak el.

ROSSZ IDŐKET ÉLÜNK.

Ezrével bocsátják el a munkásokat.

A new yorki nagy pénzválságnak még csak most érzik meg keserű következményeit a vidéken. Mindenünnen azt a hírt vesszük, hogy a gyárak sorra bocsátják el munkásaikat. Egy-egy gyár, mely azelőtt 2000 munkásukat foglalkoztatott, ma 100 emberrel alig ad többnek kenyeret. Nincs pénz. A bánya-vidékeken a munkások fizetéseiket már nem készpénzben, hanem mint ezt már megtörtük, utalványokkal kapják. Ezekkel az utalványokkal aztán a munkásnépet az ilyenkor felüledő zavarosban halászók csuntyául rászédít. Az utalványok beváltásáért iszonyatos perzenteket vonnak le.

A rossz munkaviszonyok, melyeknek megjavulására egyelőre még csak gondolni sem lehet, eredményezik aztán a — visszavándorlást. A hajójegyzetek aratnak. Az európai hajók telve utasokkal.

A magyarországi visszavándorlók száma is nagy. Telepek, gyárvarosok, hol azelőtt 3—4000 magyar lakott, dolgozott és jól keresett, alig van több ezernél. Egy részük munkakeresés céljából elszéledt, másrésztük pedig visszavándorolt az ó-hazába.

Magyarországi laptársaink figyelmébe ajánljuk a fentebb írottakat, melynek minél szélesebb körben való ismerettségével szolgálatot fognak tenni a kivándorolni szándékozóknak, akik itt most még csak a mindennapi kenyeret sem kereshetik meg.

NADRÁGSZEREP.

Két szép leány megunta a leány sort.

Bayha Florence és Carroll Lottie, két szép, fiatal new yorki leány megunta a leány sort. Senki sem vette volna rossz néven tőlük, ha asszonyok akartak volna lenni. De ők fiúvá szerettek volna lenni.

Gyermekes észszel levágták szép, hosszú hajukat, nadrágot öltöttek és jártak a világban, férfitasaságban.

Hónapokon keresztül játszották nadrágszerüket, mignem egy barátjuk, a 21 éves Starger társaságában a rendőrbíró elé nem kerültek. Starger duhajkodásért pénzbírságra ítélték, a két leányt pedig, akik erősen igyekeztek férfiasnak látszani, a rendőrbíró kivallatta. Bevallották, hogy leányok.

A rendőrállomás nő alkalmazottai tovább vallatták őket. Elmondták történetüket. Sirva mesélték el, hogy fiúk akartak lenni és — asszonyok lettek.

A hazulról megszökött leányokat egyelőre intézetben helyezték el.

A KIVÁNDORLÁS KÉRDÉSE.

FARKAS PÁL CZIKKEINEK FOLYTATÁSA.

Lapunk keddi számában megkezdjük a Farkas Pál dr. tollából eredő érdekes cikksorozatát a kivándorlási kérdérről. Folytatjuk most a következőket: Azok, akik az amerikai kivándorlás okait kutatják, igen különböző tekintélyeket szoktak megkérdezni. Főispánok, miniszteri tanácsosok, kamarai titkárok, ipari vállalatok vezetői nagy bőbeszédűséggel nyilatkoznak és a lehető legkülönbözőbb okokat mondják el. A Cunard Line szerződésében van az ok. Az ügynökök titkos működése a baj. A közigazgatás rossz. Az adóteher elviselhetetlen. Vannak még progresszívebb gondolkozásúak is. A mikor a kivándorlásra kerül a szó, ők radikális nyíltsággal kijelentik, hogy a baj mélyebben rejtezik. A kötött bírtok — igenis a kötött bírtok — okozója annak, hogy az emberáradat kifelé hőmpölyög. És amikor ezt megállapítják, meg vannak győződve arról, hogy bátor-ságunknak és szociális éleslátásunknak erős bizonyítékait adták.

Eleve kijelentjük, hogy a titkos ügy-
nököket elítéljük, a közigazgatást, ki-
vált helyenkint, igen rossznak tartjuk,
az adóreformot sürgetjük és minden
modern ember közös ellenszenvével vi-
seltetünk latifundumok és hitbizomá-
nyok iránt. Főlélesleges azonban, hogy
amikor az amerikai kivándorlás okait
keressük, szociális bajaink egész listá-
ját felolvassuk. Kétségtelen, hogy ez a
lista összefügg a kivándorlással. De a
tulajdonképpeni okok és célok sokkal
egyszerűbbek.

Hallgassunk meg például egy olyan
szakértőt is, akit anélkül nem szokás
megidézni, pedig talán többet tudna
mondani, mint azok, akik a kérdést
csak hiányos aktákból ismerik. A szak-
értő neve Barabás Mihály és béres volt
Komárommegyében. Előbb Majos Gé-
za tatai földbírtokosnál és Komárom-
megyei közigazgatási előadójánál szol-
gált, majd Esterházy Ferenc tatai ura-
dalnába került. Onnan vándorolt ki
Amerikába és néhány hónapi tartózkodás
után levelet írt első gazdájának. E
levélből közöljük az alábbiakat. Az
ortográfiai hibákat kijavítottuk.

„Még idáig nem bántam meg, hogy
kijöttöm, mert it legalább megfizetik,
ha dolgozik az ember. Itt hattól este
hétig dolgozom, mégis kapok 10 vagy 11
tallért minden héten, de most nagy me-
leg van, ha hűsebb lesz, akkor többet
keresek, majd még egyszer annyit, és
csak tizenegy órát dolgozom naponként,
nem egy, mint a kegyelmes ur bírtoká-
ban. Itt ebben a gyárban 10.000 lélek
dolgozik és feleségem is dolgozik és az
is keres egy héten 9 tallér 50 centet,
hogy odahaza egy hónapig sem keres-
nem annyit és jó munkám van, egy ma-
sinán varrok posztót, mert itt személy-
választás nincs, és ha milliomos is, csak
ugy hívják mester és az asszonyt meg
missisnek hívják.”

Ha Barabás Mihály tovább fejtené
ki ezt a gondolatmenetet, körülbelül
így okoskodnék: „En földhözragadt sze-
gény ember vagyok, akinek odahaza na-
ponta 11 óránál többet kell dolgoznom
és bármennyit dolgozom, legfeljebb a
mindennapi keserves kenyeremet tudom
megkeresni. Semmi kilátásom, semmi
reményem sincs arra, hogy öreg nap-
jaimra, amikor munkaképtelen leszek,
egy kis vagyont gyűjthessek. Itt Ame-
rikában pedig olyanok a viszonyok,
hogy pár estendő alatt pár ezer forin-
tot takaríthatok meg. Egy dollár majd
annyi, mint öt korona és a munkát,
miért odahaza egy-két koronát fizetnek,
itt egy-két dollárral díjaznak. Ilyenfor-
mán Amerika ma az egyedüli hely, ahol
a szegény ember segíthet magán. Ha
odahaza adósságok nyomják, itt köny-
nyű szerrel megszabadulhat tőlük, és
ha vagyont akar gyűjteni, szorgalom-

mal és kitartással biztosan célhoz jut.
En Barabás Mihály és a többiek mind,
kik velem kijöttek, nem tagadjuk meg
a hazánkat és nem akarunk Ameriká-
ban maradni. Lenn az elemi iskolában
megtanultunk számolni és így tudjuk
azt is, hogy öt korona több, mint egy
korona. Elmegyünk tehát oda, ahol
egy korona helyett öt koronát kapunk,
ha mindjárt egy kis utazás árán is. Az
apánk hajdanában két-három hétig is
gyalogoltak, amikor a Bánátság vagy
Bácskában aratónak szegődtek. És egy
amerikai utazás ma voltaképpen ennyi
fáradtságba sem kerül!”

Vannak, akik úgy vélik, hogy Barabás
Mihálynak nincsen igaza, amikor
így beszél. Mert ha idehaza annyit dol-
goznak, mint Amerikában, megkereshet-
né ugyanezt az összeget. Ezt az állítást
gyakran halljuk, ámde mindenki, aki a
kérdést tanulmányozta, legfeljebb bo-
szus vállvonással fogja fogadni. Igaz,
a munkabérestatisztikák igen hiányo-
sak és igen ellentmondók. A szociális-
táknak mást állítanak, mint a munkaadók.
De az kétségtelen, hogy egyes, különös
tanulmányt igénylő ipari szakmáktól
eltekintve, a magyar munkabérek úgy
a mezőgazdaságban, mint az iparban,
rendkívül alacsonyak. Az Országos
Magyar Gazdasági Egyesület bizonyára
nem az a testület, amely a munkások
szemérvénét át nézi a szociális kérdé-
seket. És mégis az egyesület hivatalos
kiadványai majdnem leplezetlen őszin-
teséggel tárják fel a helyzetet. A 906-
ban és 907-ben megjelent monografiák,
melyek az Alföld egyes területeinek
mezőgazdasági viszonyairól tájékoztat-
nak, megegyeznek abban, hogy a mező-
gazdasági eszedék évi bére, mindent,
még az ingyen orvost és patikát is bele-
számítva, nem haladja meg a 420—450
koronát, vagyis 80—100 dollárt. „E
szerint a bérből a család szegényesen
ugyan, de megélhet”, konstatálja Hód-
mezővásárhelyi viszonyainak ismertető-
je, Jankó Miksa dr. és vigasztalás gya-
nánt hozzáteszi: „Vannak az országnak
vidékei, elég szép számmal, ahol még
kevesebbet szolgálnak”. Sajnos, Jankó
dr.-nak ebben igaza is van.

Az ipari munkás helyzete jobb, de vi-
szont foglalkozása rendszeren a város-
hoz köti, ahol a megélhetés drágább. Né-
hány évig a budapesti munkásanfolya-
mokat vezetem és ezen idő alatt min-
den hallgató munkabéret is felvettem.
Az átlag heti 18 és 25 korona között in-
gadozott. Igaz, hogy ezek valamennyi-
nyen a szakegyesületek legintelligen-
sebb tagjai voltak, akik aránylag töb-
bet is keresnek.

És nemesak a mezőgazdasági munká-
sok helyzete sivár, a kisgazdák is su-
lyos nehézségekkel küzdenek. A föld-
termelőessége folyvást hanyatlak, a
termelés pedig nem váltak intenzívebbé.
Szalay János, ki szintén az Orme-
bizásból Mezőtúr viszonyait dolgozta
fel, pontosan és adatszertien számítja
ki, hogy egy huszonnyelv holdas kis-
gazdának az 1905. évben összes bevéte-
le 1220 korona, összes kiadása 1260 ko-
rona volt. A kiadás tehát negyven ko-
ronával több, mint a bevétel. Néhány
ilyen estendő és a bírtok sulyosan meg
van terhelve, mert arra nincs remény,
hogy az akár pár száz koronányi terhet
is egy jó estendő fölöslegéből törlesz-
teni lehessen.

Az Amerikában kivándorlóknak tehát
két főcsoportját különböztethetjük meg.
Az egyik munkásokból áll, akik idehaza
csak éppen a megélhetésre valót tudják
megkeresni és odakünn biztosítani
akarják jövőjüket pár ezer forint meg-
takarítása által. A másik csoportot pe-
dig azok a kisgazdák teszik, akik adóssá-
gaik törlesztéséért csak amerikai pénz
által tudják eszközölni. Az arány me-
gyenkint változik, de átlag mégis azt

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLYA YOUNGSTOWN, O.
VAGYON: \$1.000.000 PÉNZT KÜLD az 4-határában és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. FIZETÉTEK után 4 hónapra kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B Lajos.

mondhatjuk, hogy a Felvidékről és Tiszántulról inkább munkások, az Alföldről és a Dunántulról inkább kisgazdák vándorolnak ki.

Hivatalos statisztika, melyre támaszkodhatnánk, éppen ezen kérdésekre nézve még nincsen. De mindazok, akik a néppel közvetlenül érintkeznek, ilyen irányban informáltak. És bár a közgazdasági tisztviselők többnyire nem törődnek azzal, hogy községeikből miért vándorolnak ki az emberek, sikerült mégis több helyről meglehetősen pontos adatokat szereznünk. Így például a magyaróvári (Mosonmegye) fősztigabíró a járásának tízezer kivándorlását illetően kimutatja, hogy onnan összesen 550-en vándoroltak ki, még pedig részint a jobb kereset miatt, részint vagyonszerzésre, részint rokonokhoz.

A „jobb kereset” a munkásokra, a „vagyonszerzési vágy” azokra vonatkozik, akik már valamelyes földet bírnak. Hogy azonban ez utóbbiak nem annyira vagyonosok, mint adósságtörlesztés céljából mennek ki, azt legvilágosabban akkor látjuk, ha ellenőrizni tudunk a hazaküldött pénz felhasználását. Am ennek megállapítása majdnem lehetetlen. A legtöbb alispán, vagy fősztigabíró, akikhez ezzel a kérelem fordultam, ironikusan azt válaszolta, hogy a kivándorlók nem közlik velük azt, hogy mit csinálnak a pénzüikkel. Így tehát kiragadott, egyes községekre vagy városokra szorított adatokkal kellett volna megelégednem, ha Torontálmegye alispánja, Jankó Ágost, nem kötelezett volna le mélyen azzal, hogy nagy fáradsággal meggyőzően valamennyi járására vonatkozólag összeállította a pénzküldemények rendeltetését. Ez a kimutatás annál fontosabb, mert Torontálmegye ma a kivándorlók rendkívül nagy kontingensét adja. Megértjük belőle, hogy miért „vándoroltak” ki azok a husz-háromszáz holddal bíró bányászok, kiknek távozását senki sem tudta a pusztai statisztikai adatok után megmagyarázni.

E kimutatás szerint ingatlanait terhelő adósságaik törlesztésére hazaküldtek négymillió hétszázhuszonhat ezer 184 koronát, ingatlanok vásárlására küldtek egymillió 919 ezer 463 koronát, a családtagok eltartására és takarékpénztárba küldtek egymillió 945 ezer 536 koronát.

Látjuk tehát, hogy míg ingatlan-értelme 1.919.463 koronát küldtek és takarékpénztárakban 1.945.536 korona fekszik, addig ingatlan-tehermentesítésre nem kevesebb, mint 4.726.184 koronát fordítottak. Bizonyos, hogy a két főcsoport mellett van egy harmadik is. Azok, akik Amerikában nem a munka-

piacot, hanem az új hazát látják. Ámde ezeknek száma egyelőre még igen csekély. Ha sorra vesszük azt az igen nagy számú levelet és értesítést, melyeket a tárgyban az ország majdnem minden részéből kaptam és melyekre még rátértek, azt látjuk, hogy az első ízben kimenők majdnem kivétel nélkül a hazajövetelre gondolnak. Sőt amikor már második, harmadizban térnek vissza Amerikába, nem látunk a tengerentúli világban mást, mint egy olyan helyet, ahol bizonyos szükségletek, például a gazdasághoz még szükséges eszközök árát megkaphatják.

Ne méltóztassék azt gondolni, hogy ez túlzás. Igenis, az emberek egy része majdnem jelentéktelen semmisségért teszi meg az utat. Napokat töltöttek a kivándorlók között az „Ultonia” fedélzetén és a lehető legfurcsább válaszokat kaptam. Egy gépész azért megy ki, mert esélőgépét akar venni, amelylyel nyáron sorra járhatja a gazdaságokat. Nem is az egész összegre van szüksége, mert hiszen itt van a részletfizetés és azután jó lesz használt gép is. De ugy kétezer forint mégis kell. Arra számít, hogy két év alatt megkeres. Egy hevesi paraszt, aki már künn volt, nem menne ki még egyszer a világra sem, ha a nyáron nem lett volna különös szerencsétlensége. Két szép csikaját a mezőn agyoncsujtotta a villám. Új csikók árát idehaza nem tudja megszerezni, de reméli, hogy egy fél esztendő múlva hazajöhet. Egy sárosmezei tót most megy ki harmadszor. A gazdaság azonban látott egy aratógépet. Nagyon szeretne egy ilyen masinát megvenni, de a költségtér bizony át kell hajóznia az oceánra.

Vannak azután más indokok is. — Ne tessék azt hinni, hogy örökre künn akarok maradni — mondotta nekem egy feltűnően intelligens munkás, ki a családjával utazott. — De pár évig megpróbálom, hátha addig otthon rendeződnek a munkaviszonyok. Nem a kereset van panaszom; hála Istennek, mindig jól kerestem. Lássá, uram, én tízenhat évig dolgoztam a Thék-gyárban és nem volt semmi bajom. De most a szervezet összekapott Thék ural, mert nem akar elbocsátani néhány munkást, akik nem léptek be a szervezetbe, vagy nem fizettek tagdíjat, magam sem tudom. És egy ilyen haszontalanság miatt szírájk van nálunk. En erre dühbe jöttem, összekapoltam a családommal és kijöttem. Pár évig legalább nyugodtan dolgozhatok és nyugodtan kereshetek.

Nehogy pedig valaki azt mondhasa, hogy ez a beszélgetés apokrif, ideírom

a munkás nevét is. Stepnitzky István-nak hívják.

Az elmondottakból logikusan következik az is, hogy a kötött birtokok a kivándorlás okainál nem játszzák a főszerepet. Amiből azonban nem következik az is, hogy a kivándorlás kérdésebe ne játszanának bele. Ámde hatáskulat más helyen kell keresnünk, nem az okok között, hanem a következményekben. Az a szegény ember, aki idehaza nem tud keresni, akinek a pár holdját adósság nyomja, kétségkívül nem azért váltja meg a hajójegyet, mert a szomszédos hitbizománytól nem tud földet kapni. A szomszédos hitbizomány majd csak akkor lesz utjában, ha már hazajött és hazaküldte a dollárokat. Erről azonban más helyen kell beszélünk.

(Folytatjuk.)

AZ „ÖREG CSÁSZÁR”.

Egy francia lap Ferencz Józsefről.

Ferencz József betegsége alkalmából a „Cri de Paris” igen kedves modorban emlékezett meg Európa legidősebb uralkodójáról. „Az öreg császár” című közleményben megismerteti a francia olvasóközönséggel az uralkodó életmódját és szokásait. Maga a közlemény egyébként a következő:

„Ferencz József király még koránt sincs megtörve, diadalmasan ellenállt annak az ősi fuvaltatnak, amely az utóbbi hetekben meglepte. Régi, megszokott napi beosztását, az orvosok tilalmával szemben is, pontosan betartja: egy eszébe kávé és egy kis szelet bécsi kenyér hajnali 5 órakor, egy pohárka üdítő borral öblíti le dében a könnyű villásreggelit, majd két fogásból áll ebéd délután négy órakor. Ebből áll az uralkodó egész napi étkezése. A 77 esztendőskor még nem tudta megtörni hatalmas szervezetét. Szívesen elfelejti korát, ha napi billiárd-játszmáját élvezheti és ha napi erős olasz szivarját elfüstölheti. Jelenleg az orvosok ugyan nem engedik meg az utóbbi kettőt, de az uralkodó reméli, hogy mihamar pótolhatja a mulasztottakat. Legjobban fájlalja, hogy mostanában nem áldozhat két szünetnapra és pedig az étel-gyűjtésnek és a napló-szerkesztésnek. Betegsége előtt sohasem mulasztotta el, hogy az ételapokat sajátkezűleg helyezze el albumába. Eppen úgy egyetlen egy napon sem hanyagolta el a napló-szerkesztést. Ez utóbbiban, amelyet ő maga szerkeszt és amelyet egyetlen példányban nyomtatnak ki, megtalálhatók életének összes eseményei. A napló-szerkesztést 10 esztendőskorában kezdte el és annak első oldalán szü-

letésének kelte, 1830. augusztus 18., olvasható, innen kezdve, egyetlen egy üres oldal még ki nem maradt. Ha majd egykor nyilvánosságra jut a napló tartalma, akkor nagyon érdekes olvasmány lesz, mert a napló szinte hemzseg az anekdotáktól. Például: „Ferencz József egy ízben a császári parkban sétálgatva, két vadort pillantott meg. Az illetők már nem tudtak elmenekülni, foglyok voltak. A császár mindkettőt fölön csipette és így vitte a kastélyba. Ott azután így szólt hozzájuk: — Éppen szükségem van két vadászra. Mindkettőtököt felfogadlak. Nálatok tapasztaltabbakat nem kaphatok. És ezzel otthagyta a szegény ördögöket, akik szóhoz sem jutottak a kegyelem felett való meglepetésükben. Mindkét vadász még ma is az udvar szolgálatában áll és a császár magánvadászatain ők a legmegbízhatóbb védői.”

ROOSEVELT A VÁLSÁGRÓL.

A köztársaság elnöke a pénzügyminiszterhez.

Lapunk keddi számában röviden felcsejtettük a levelet, amelyet Roosevelt Tivadar a válság dolgában intézett a pénzügyminiszterhez. Adjuk most a levelet:

„Kedres Cortelyou! Előterjesztését fontolóra vettem és ezennel belegegyezem, hogy a pénzforgalom növelésére 50 millió dollár értékű Panama-kötvényeket kibocsásson. Belegegyezem abba is, hogy százmillió dollárnyi háromszázalékos ötvendolláros jegyeket bocsásson ki. Az a jegyek eladásából begyűlt összeg ott, ahol leginkább szükséglik, különösen a nyugaton és a délvideken azonnal deponálhatja. Biztosítottak arról, hogy a kongresszus vezetői emberei tanácskozásában vannak a pénzügyek dolgában s hogy eziránt a két hét múlva összeülő kongresszus a jelen körülményeknek megfelelő határozatot fog hozni. E pillanatban legszükségesebb azonban az, hogy polgáraink beléssék, miképp ez ország üzleti viszonyai egészségesek s hogy örületes dolog válságot teremteni azzal, hogy pénzüket felhalmozzák, ahelyett, hogy biztos bankokra bízzák. A részvények még a gondolata sem létezik s a nép a legjobb szolgálatot azzal teszi az országnak, ha elrejtett pénzt ismét visszaadja a forgalomnak. A bankok és trusztársaságok fizetőképesek. Több pénz van az országban, mint egy hónap előtt. 55 millió dollárnyi aranyat importáltunk s maga a kormány is hatmillió dollárt deponált. Mindezen tényeknél fogva

népemhez apellálok, segítsen bennünket a rendezett üzleti viszonyok fentartása körül. A kormány gondja lesz, hogy a nép meg ne károsodjék, de a nép maga gondolkodjék és cselekedjék józanul!”

Igy hangzik az elnök levele, mely le-

vel nem fogja eltéveszteni a hatását. Alaposa a kilátásunk arra, hogy a válság gyorsan kihál s a nyugalom helyreálltával a munkaviszonyok is jobbra fordulnak.

KÖNYVÖRÜLJÜNK.

Felhívás jótékony adakozásra.

Ohio állambeli *Martinsferry*-ből hangzik felénk a segélykiáltás. *Iván Andrács* és *Regécsi József* honfitársaink intézik hozzánk **VISZLAI MIHÁLY** érdekében.

Viszlai Mihály még csak hónapok óta van az országban s máris áldozata a sorvasztó munkának. Nyomorékká lett a kezén, lábán. Eddig fivére tartotta őt. Néhány hét előtt ez is meghalt. Minden támasz nélkül maradt. Munkára még sokáig képtelen lesz. Könyörüljünk meg rajta. Nyiljék meg számára a magyarok szíve. Adjon mindenki annyit, amennyit tud. Minden centet nagy köszönettel fogunk fogadni és e helyütt nyilvánosan nyugtáznunk. Adjunk gyorsan, nehogy szenvedő honfitársunk nyomorulttan elpusztuljon. Minden adományt így címezend: **BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, New York.** A „Bevándorló” szerkesztője két dollárral megnyitja a gyűjtést. Hadd jöjjenek a többiek. Nemesszívú olvasóink követni fognak bennünket.

Ujabb adakoztak: *Iván Andrács* Martinsferry \$1, *Regécsi József* Martinsferry \$1, *Csonos János* Martinsferry \$1, *Krechlik Mihály* és *Pásztor József* Martinsferry 50—50 cent, *Drótos József* Martinsferry 1 dollár.

INGYEN KAP
felvilágosítást mindenben

KISS EMIL bank- és közjegyző
irodájában

HAJÓVASUTI JECYET
nala vehet.

PENZI legversitablis biztosságban
nala küldhet.

CZIME KISS EMIL
FRANKFURT
604, SECOND AVE
NEW YORK.

TÁRCZA.

A VILÁGTALAN.

Írta: Kazár Emil.

A 0741. számú villamos kocsi elűtött egy embert. Nem gázolta agyon, de úgy félrevágta, hogy a szerencsétlen félholtan terült el a kövezeten. A sarki hordárok, boltosok, a kofák rögtön ráismertek, hogy Petri Pál járt szerencsétlenül, a vak muzsikos, aki ott lakott már régen egy négyemeletes házban. A rendőrnök azt vallották, hogy Petri Pál eszetlenül rohant az utcán, holott máskor nagyon óvatosan figyelt a csilingelésre s megvárta, amíg egy hordár, vagy más utcai ismerős alak karonfogta és átment vele az utca túlsó oldalára. De most ám Petri Pál — szegény! — valósággal rohant a vesztébe.

Ez, nagy ember volt, nem is több 35 esztendősnél. Sötét pápaszeme, tapogatózó botja után haladó tévétel járása, ha el nem árulja, hogy vak, még jó férfi-formát is mutatott. Rendszeresen zacsókba kötött hegedűt vitt magával. Nemesak az éjjeli mulatóhelyeken zongorázott, hanem orchesterekben is hegedült, és mint hegedű-tanító, tisztességesen kiegészítette a világtalanok szűk keresetét.

A mozdulatlan, vérző embert a mentők kocsija bevitte a kórházba. Nemsokára a rendőrségről telefonon értesítették a kórház igazgatóságát, hogy Petri Pál, mint büntényneveléssel alaposan terhelte kezelendő. Felesége sem bocsátható ágyához. Amint eszméletét visszanyerte, erről a rendőrség rögtön értesített vár.

Negyedik napra nyerte vissza öntudatát Petri Pál. A rendőrség akkor már tudta, amit akart. A vizsgálóbíró jelent meg a súlyos sebesült ágyánál.

— Petri Pál, 35 éves, vak zenész, — kezdte a vizsgálóbíró — miért fojtotta

meg Adácsi Mihályt?

— Meghalt? — kérdezte Petri Pál felemelve jejes turbánba göngyölt fejét, tikkaát, szomjuhozó hangon. — A mélyesleges pokolra való! Hála az égnek, ha jól végeztem vele.

— A kérdésre feleljen, Petri Pál. Elismeri a bűntényt?

— Miért tagadnám? — felelt Petri. — Sört, bort akartam rá inni; futottam is a sörházba. Akkor történt velem... Mi is történt velem? — suttogta a sebesült. — Nem tudok tovább semmit. Majd széthasad a fejem, nem bírom emelni egyik karomat se. Hogy muzsikálókat má... Se sört, se bort nem ittam... Mégis becsiptem volna?

— Miért fojtotta meg Adácsi Mihályt?

— Miért? — rikácsolt Petri. — Gyanakodtam rá. Féltékeny voltam rá és a feleségemre.

A vizsgálóbíró minden hivatalos komolyság mellőzésével összecsapta a két kezét csodálkozásában.

— Adácsi hetven esztendőskor aggytán volt! — szölt hitetlenül, de az öreg belga királyra gondolt.

— Hetven esztendőskor, aggytán, — ismételte Petri. — Én meg vak vagyok! — kiáltotta elkeseredve. — Aggytán, hm! Mi az? Ifju — mi az? Soha sem láttam egyiket se. Én csak azt érzem, hogy nyomorék vagyok és hogy azt az embert az ördögökre kellett bíznom. Meg azt érzem, hogy Lizit elvesztettem. De nem is kellene többé. Pedig boldog voltam, amíg nem az a nyomorult ember a házhoz került, s kibérelte az oldalszobát.

A vak ember nyugtalanzkodott, fájlalta a kezét, a vállát, a fejét. Förgölgött, vizet kért. Közbe motyogott, beszélt. A bíró kérdését nem hagyta válasz nélkül.

— Valahogy elég türethető zenész lett belőlem. Fáradságos életem volt. Tömrék percet kellett összefofoznom szétszórt sötét életemből, hogy valami életrevalóhoz jussak. Nem rossz mu-

zsisus vagyok, — szölt a világtalan, nem kis önérettel. — Aztán az én borzasztó magányom számára megkaptam jó pajtásnak Lizit.

Az utcán ismerkedtünk meg. A nyomdából jött ki este hat órakor, én meg a kávéházba tartottam. Egyszer valaki megfogta a kezemet s azt mondta, vigyázzak, mert az utcában a vezetőkötet assák. Egy kis kerülővel átvezetett. Többször megtette. Így ismerkedtünk meg. Jól esett keze érintése. Hangja a fülelem keresztül szerkesztést szállt a husomba és vérembe. Édesded szuhant el rajtam valami, mint a szellő, mely a verejtékes bőrt hűvösít.

Soha nem beszélt nekem senki Liziről. Nem mondta senki, hogy szép, vagy fiatal. Tudom is én, mi a szép. A fiatalágról meg azt mondják, erősebb az öregnél. De Lizit olyan könnyen vezetett engem és oly kedvesen kopogtak a cipője a kövezeten. Megtettem nekem, mint egy nőta.

Elvettem feleségül. Árva volt, senkije a világon.

Boldog voltam. A feleségem boldogított szabályos élyzetekkel, a hű társ figyelmével, az asszony kedvességével. Az életrendem nyugodt volt az éjjeli zenélés után és nagy kedvvel játszottam a hegedűn. Lizit hallgatta és dicsérette. Milyen háládatos hallgató volt és ajtatott. Minden este imádkozott. Egy kicsit sokat költött, de azt mondták, hogy nagy a drágaság. Ezért adta ki Lizit az oldalszobát, így jutott hozzánk Adácsi Mihály — valami irnok. De most se tudom, hogy irnok, vagy ur.

Türelemes meggyőződésemmé vált, hogy minden helyes, amit Lizit tesz. Szerettem volna egyszer életemben bálnulni — a feleségemet.

Ha vezetett és gyengén kamorra tette a kezét, elfeledtem, hogy vak vagyok s azt hittem, hogy sétálunk együtt és semmi célom, hogy eljussak az órákra pénzt szerezni. Ilyenkor vidám lettem s érzem, hogy a kelyvenet Lizit gerjesztette. Nyugodtan éltem, nyugodalma-

san jártam s nagyon vigyáztam az utcákon, hogy haza vihessem magam Lizéhez.

Azt mondják, hogy a fellegek néha szilaj sebességgel repülnek. Nem tudom elképzelni sem, mi a felleg. Lucskos is, szilaj is. De én fellegnek képzeltem magamat, amikor hazafelé mentem, hajnalban, éjjel, nappal, — mit tudom, mikor. A csendből, a zajból, nyüzsgésből, magam dolgából találtam ki az időt.

Virradat lehetett, mikor hazaérve, egészen friss dohányfüstöt éreztem a szobában.

— A lakónk, Adácsi Mihály, szitt el egy szivart, mert fáj a foga. — magyarázta Lizit.

Néha rendetlen időben mentem haza, ha ugyanis rosszul ütött ki a mulatság, vagy a koncert. Mivel mindig magammal szoktam hordani a kulcsot, hirtelen nyitottam be.

— Mintha valaki lábujjhegyen osont volna ki innen, — mondtam egyszer.

— A szomszéd kis fia volt itt, Imre.

Most tavaszkor, a nagyhéten, otthon maradtam, mert ilyenkor nincs zene. Kialudtam magam és lustálkodtam. Nyújtózkodás közben beszélgetést hallottam az oldalszobában. Lizit hangját tisztán kivettem, habár suttogva beszélt. A férfi-hangot nem ismertem.

— Nem ismered Adácsi hangját? — csodálkozott Lizit, mikor kérdezősködtem.

Akkor, husvétkor, mikor karonfogva meggyünk s megérintem Lizit kezét, egy szokatlan karperecre tapintottam.

— Adácsinak annyi apró szivességet teszünk. Ezt akarta viszonzni.

Én mindjárt, amint hazaértünk, megkértem a lakónkát, hogy ilyen drága ajándékokkal hagyna föl.

— Én és drága ajándék! — kiáltott nevetve Adácsi.

— Nem szép, hogy még el sem ismeri, — szöltam s mindjárt rossz véleményem támadt a lakónkról.

Lizinek is megtiltottam, hogy ajándé-

kokat fogadna el. Most meg Adácsi virágokkal kedveskedett. Egyszer-kétszer nem szöltam.

— De hiszen az nekem semmibe sem kerül, — tiltakozott Adácsi, mikor szöltam neki. — A főnökömmek nagy virágos kertje van. Aztán ilyen öreg legyen, akinek már foga sincs...

— Mégis fogfájás ellen szivarozik hajnalban.

Ettől a pillanattól kezdve nagy gyanu gyötört. Ravaszkodtam, fíleltem, hallgatóztam. Lizinek többé nem hittem. Haza-haza osontam és megint eljöttem, anélkül, hogy Lizit észrevett volna. Kérdezősködtem is ártatlan képpel.

Nagszeretien el tudtam titkolni a fájdalmaimat, a gyűlöletemet, pedig da-gadt a szivem.

Petri Pál elhallgatott. Elgyengült, rosszul lett. A vizsgálóbíró jegyzeteket készített. De a sebesült nemsokára ismét összeszedte magát.

— Ezért öltem meg Adácsi Mihályt, — liheget rekedten.

— Meggyőződött az asszony vétkéről?

— Ah, úgy megesalni egy világtalan, — hörögött Petri.

— De hisz, szegény Petri, — szölt szánakozva a bíró — az áldozat vén ember volt. A maga felesége fiatal.

— Ejha! Egyik férfi olyan, mint a másik; az asszony is, kivéve, hogy ez többet beszél, és azt mondják, hogy csinosabb, mint a férfi. De hát mit tesz az, hogy vén férfi. Magyarázták nekem a szivárvány hét színét is. Nem bírtam megérteni. De azt nagyon is értem, hogy miért voltam féltékeny a feleségemre és miért álltam boszút. Ezt értem, de a vén embert nem értem. Az a nyomorult elég erős ember volt. Mikor torkon ragadtam, majd ő fojtott meg. Alig bírtam vele.

Petri Pál szava elakadt. Nem bírt tovább beszélni.

— Fölgögyulhat? — kérdezte a bíró az orvostól.

Ez kétkedve csóválta meg a fejét és a sebesült ütőerét tapintotta meg.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MAGYAR KIVÁNDORLÁS. A legutolsó postával beérkezett hazai lapok még mindig azzal a 740 magyarral foglalkoznak, akik innen visszamentek Magyarországra. Ennek most hétről-hétre többen is haza, mert beállott itt is a munkátlanlanság ideje. Szívesen látjuk a visszavándorlókat, csak attól tartunk, hogy a visszavándorlók az ittenieknél még rosszabb viszonyokkal fognak találkozni odahaza. Erre vall legalább az, hogy a Magyarországból való kivándorlás nemcsak hogy meg nem szűnik, de még lepadni sem akar. Most is **E Z E R K I L E N C S Z Á Z N E G Y V E N H E T E N** érkeztek ide hazulról, köztük **háromszázötvennyolc színmagyar.** 1023 tót, 217 sváb, 289 horvát és 100 oláh.

New York államban maradt 23 magyar, 108 tót, 15 sváb, 16 horvát, 3 oláh. *Pennsylvania* utazott 37 magyar, 126 tót, 17 sváb, 3 horvát és 7 oláh. *Ohio* államba ment 52 magyar, 108 tót, 33 sváb, 13 horvát, 19 oláh. *New Jersey* államba utazott 23 magyar, 125 tót, 20 sváb, 45 horvát és 8 oláh. *Connecticut* ment 10 magyar, 30 tót, 4 sváb és 8 horvát. *West Virginia* utazott 6 magyar, 66 tót, 16 horvát és 8 oláh. *Missouri* államba ment 21 magyar, 69 tót, 43 sváb, 12 horvát. *Michigan* utazott 34 magyar, 86 tót, 6 sváb, 28 horvát és 10 oláh. *Delaware* ment 11 magyar, 11 tót, 3 horvát. *Illinois* államba utazott 29 magyar, 119 tót, 10 sváb, 43 horvát és 17 oláh. *Indiana* ment 46 magyar, 103 tót, 37 sváb, 24 horvát és 28 oláh. *Wisconsin* utazott 26 magyar, 72 tót, 32 sváb, 30 horvát. *California* ment 23, *Colorado* 8 és *Montana* 4 horvát.

MEGKORBALSÓLT LELKÉSZ. A csatlakozott és nem csatlakozott magyar református lelkészek között évek óta tombol a háboruskodás. És nem mindig válogatósak a fegyverekben. Ez a háboruskodás most New Jersey állambeli New Brunswickon — amint lapunk ottan értesítik, — utcai botrányt szült, amely sem a botrányban szereplőknek, sem pedig nekünk magyaroknak az amerikaiak szemében dicsőségünkre nem igen válik. *Nánassy*, jelenleg *Alphán* lelkészre református papnak a felesége nem akarta elviselni, hogy *Hámborszky Pál*, new brunswicki református lelkész a rendelkezésére álló lapokban támadja a férjét. Boszút forralt és e boszút a new brunswicki eszélek nem kis örömeire kedden kiadta. A harcias szemlélő asszony kutyakorbácsal a kezében ráesett *Hámborszky* lelkészre s midőn ez gyagulalul végighaladt az utcán, megkorbácsolta. Az utcai botrány persze ki nos feltűnést keltett s az ottani angol lapok reánk magyarokra éppenséggel sem hízelgő módon tárgyalják az „esetet”. *Hámborszky* lelkész az újságírók kérdéseire azzal válaszolt, hogy a tiszteletes asszonyt beperelni nem fogja.

BÁTONYI PEREL. Bátonyi Aurél honfitársunk családi bajai már állandó rovatot képeznek az itteni angol és német lapokban. Bátonyi tudvalevőleg feleségül vette *Work* millomsonak első férjétől elvált leányát. Az öreg milliómos kitagadással fenyegette az asszonyt, mire ez visszatért az atyjához és megindította a férje ellen a válópert. Bátonyi akkor az újságokban hosszasan és szelvényben tárgyalta az ügyét s mi azt reméltük, hogy ezzel az az ügy, amelyben ismét csak magyar ember viszi a kevés dicsőséggel járó fűszerepet, lekerül a napirendről. Csalódtunk. Bátonyi most megint megszólt. Felkérte ugyanis a feleségét egy vele való találkozásra. És az asszony megtagadta a találkozást. Emiatt dühöng Bátonyi ur

és dühöngését kivitte a nagy nyilvánosságba. Azt mondja a lapoknak, hogy felesége kijelentette, hogy atyja parancsára nem szabad vele találkozni. Bátonyi erre sürgönyözött az apósának, meghagyván neki, hogy eljárása ellen tiltakozik s hogy ő, Bátonyi, nem szorult a *Work*-féle milliókra, hanem a sajátjából akarja eltartani a feleségét. Az öreg *Work* persze válasza sem méltatta. Ez még jobban felbőszítette Bátonyit. Kártérítési pert indított apósa ellen, az asszony összes rokonai ellen, mert szerinte mindmegannyian összeküldtek, hogy elidegenítsék tőle a feleségét. Közben azonban Bátonyiné nemcsak a válópert indította meg a férje ellen, hanem két váltóját is beperelte s ezenfelül két lovának kiadatását is követeli, amelyeket férje jogellenesen megtartott magának. Ezek a perek, ha tárgyalásra kerülnek, alig fogják Bátonyi urat a gavallér szerepében bemutatni a világnak.

SZILÁGYI PÁL GYERMEKEI. A new yorki magyar kolóniának és különösen a new yorki róm. kath. magyar egyházközségnek egyik oszlopos tagját, Szilágyi Pál urat, súlyos csapás érte. Három gyermeke difteritiszben megbetegedett s mindhármukat a kórházba kellett szállítani. A gondos ápolás visszahódította őket a halál torkából az életnek olyannyira, hogy most már a szülői házban vannak ismét. Kívánjuk, hogy a kicsikék legott teljesen felépüljenek.

A COLUMBUSI GENERALIS. *Horváth István* ur, a gróf Batthyányi László nevű egyet. „főnöke” most sürően nyilatkozik s hívja fel a magyarokat az együlethez való csatlakozásra. E felhívással szemben a közérdeket szolgáljuk, mikor az Ohio állambeli Columbusból vett következő soroknak tért nyitunk: „*Tisztelt Szerkesztő ur!* A „Generalis”-ra és huszárjaira meg napok következnek. A „drága tagtevések” hitelbe vásárolták a rófnyi hosszúságú jelvényeket, a 370 dollárnyi számla nincsen kifizetve s most, hogy fizetni kellene, nincsen pénz. A jelvénykészítő cég perel. Generalis ur nem tud a dologról, őrmestere, a Gyula, szalad a főpénztárnok után és Péter bácsi, az ezred papja és főpénztárnoka kivágja a bankkönyvet. A cég ügyvédje fut a bankba, letiltja a pénzt, de, uramfia, habár a bankkönyv ezer dollárról szól, az egyletnek csak 3 dollár 83 centje van a bankban. Péter bácsi nem értvén a dolgot, megmagyarázták neki, hogy a bankkönyv nem szól az ezred dícső nevére, hanem a generaliséra, aki szorgalmasan „kiesekelt” a pénzeket mindaddig, amíg 3 dollár 83 centet le nem fogott. Az ügyvéd persze haragszik és fenyeget, de a generalis is kemény gyerek Végre azonban mégis enged. Előhozakodik 175 dollárral s ezt az összeget „odakölsönzi” a Gr. Batthyányi Lajos róm. és gör. kath. columbusi, newcomerstowni férfi és női betegségyógyász és temetkezési egyletnek. Gyula ezt a nagy tettet jegyzőkönyvbe veszi, Péter bácsi és a „Stiv” Madarász pedig meg erősítik. Így azután a pénz az osztályok közönségétől rövid uton beszédheztesz. Miután a főpénztárnok jelenti, hogy még kilenc dollár van a pénztárban s miután az egyezés az ügyvéddel létrejött, a főtitkár persze megitta az áldomást. Az osztályok katonái azonban vakarják a fülkéket, suttozzák, hogy baj lehet Columbusban a főpénztárban. A columbusi katonák azonban hareziasabbak. Míg az osztályok vitézei a huszársákokról ábrándoznak, a columbusiak megelégednek lovag voltukról. Szorítják a generalist. A ge-

nerális is kifogyott a türelemből, megseprényezte a tisztikart. Támadt nagy ribillió, amelynek folyamán a tag urak bevették az ablakokat. Ezt a csendéletet másnap tárgyalás váltotta fel a rendőrbírószágon. Így áll az ügy az ideig, — a folytatás majd következik.

MAGYAR BÉKEBÍRÓ. Örömmel vesszünk tudomást arról, hogy New Jersey állambeli Newarkon nagy kitüntetés ért egy magyar embert. *Riffi Gyula* urat, a Mack Simon magyar bankházának newarki üzletvezetőjét megválasztották békebíróknak. A legörvendesebb a dologban az, hogy tulnyomólag amerikaiak fáradoztak Riffi honfitársunk megválasztására körül.

MOLNÁR JÁNOS SZERELME. Clevelandban a napokban megint egy szerelmi dráma játszódott le, amely azonban ez egyszer szerencsére nem járt emberhalállal.

Molnár János valamikor özvegy Pulszki Jánosnéval lakott és a kelleténél mélyebben talált a szép asszony szemébe nézni. Azóta folyton üldözte őt szerelmi ömlengéseivel, amelyeket Pulszkiné azonban visszautasított. A minap este az asszony a hűgával, Pulszki Mariskával volt a lakásán, amikor Molnár benyitni akart hozzájuk. Pulszkiné sietett azonban elreteszeln az ajtót. Molnár ekkor megkerülte a házat és az utazáról lőtt a szobába, ahol a két nő tartózkodott. A fiatal leányon könnyű sebet ejtett, az asszonyon az ijedségen kívül nem esett baj. Molnár a lövéddél után hősiesen — megszökött.

EGYHÁZI HIREK. A new brunswicki N. J. magyar ref. (nem presbyterian) egyház hívei 214 aláírással Nt. Borsos István utazó misszionárius beértesítését kérelmezte a konventi elnökségtől az ujonnan alakított egyház lékészi állásába.

Mivel egyházi törvények tiltják az utazó lelkész egy éven belüli beerősítését, ez okból Nt. Komjáthy Ernő bridgeporti lelkész hivaták meg lelképásztorul, aki a meghívást elfogadta. Konventi elnökség beerősítése után azonnal New Brunswickba költözik, s beköszöntő, székfoglaló beszédét megtartja. — A magyar ref. egyház a Sommerset és Plumm utéak sarkán 4 telket vett templom és lelkészlakhelyül. Egyháztalok száma: 300. — A csatlakozott egyház 100 kötetes szép könyvtárt kapott a hazai egyetemes konventől. — A magyar ref. egyház javára 1907. december hó 26-án a Columbia Hallban táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendeznek. Színe kerül; Szilgietti Ede: „A cigány” című eredeti népszínműve. Belépőjegy 50 és 25 cent. — Nt. Borsos István működési központja: So. Bethlehem, Pa. Címe: 4th Street, No. 724. Működési helye: New Brunswick, N. J. és So. Bethlehem, Pa.

REINHARDT FERENCZ ur a *Bevándorló* számára New Jersey államban és Pennsylvania keleti részében utazik. Fel van hatalmazva előfizetési díjak felvételére és nyugtázására. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe.

RÉVÉSZ IMRE ur New Brunswicken és környékén képviseli a *Bevándorló*-t. Előfizetési és hirdetési díjak felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva. Ajánljuk ottani honfitársaink figyelmébe.

SOUTH BETHLEHEM
„A *Bevándorló*” egyes szám ára 3 cent.
A UNITED FURNITURE CO.
522-524 E. 3. utcai üzletében kapható.

AMERIKAI DOLGOK.

HINDUK BEVÁNDORLÁSA. A kanadai bevándorlási hatóság azt határozta, hogy a hinduk kizárását fogja ajánlani a washingtoni kormánynak. A hinduk az utolsó időben ezrével vándorolnak az Egyesült Államokba, különösen Washington és Oregon államokba, hol erdőirtásoknál és vasutépítésnél kapnak munkát, valamint Californiába, ahol a gyümölcskertészek alkalmazzák.

FEKETE KÉZ — FEHÉR KÉZ Chicago olasz lakosságának vagyonszámba tagjai pendítették meg az eszmét, hogy a fekete kéz banda ellen legsikeresebben az olaszok maguk vehetnék fel a harcot. Két nagy olasz egyet, együttvéve 2100 ember, megalakították a „fehér kéz társaság”-ot és mindjárt 10.000 dollárt össze is gyűjtöttek, hogy abból alkalmilag eljárás költségre jusson. Ebben az új társaságban benne van az ottani olasz kereskedelmi kamara valamennyi tagja és a konzul is. Eddig csupán annyit tudtak megállapítani, hogy a fekete kéz bandának van néhány kisebb szerepet játszó, olasz származású tagja. Legtöbbje rovtott multu s a büntetéstől való féltében menekült az Egyesült Államokba.

MACSKA-ELŐKELŐSÉGEK. Norton asszony Syracuseban nyaraltatta az ő gyönyörűségeit, 23 fajmacskát. A kékvérű macskákat most hozatta be New Yorkba, ahol a kiállításon díjat szándékozik velük nyerni. A macska-előkölőseket az uton két inas szolgálta ki.

PITTSBURG ÉS ALLEGHENY. Pittsburg és Allegheny városoknak egyesülését a legfelsőbb törvényszék helybenhagyta. A két városnak neve Pittsburg lesz. Pittsburg városának régi terve volt, hogy Alleghenyt magához csatolja. Ennél azonban aligha fog megállani. Mint ahogy New York város magához csatolta Brooklyn, Greenpoint stb., sőt még Staten Islandot, úgy szándékozik cselekedni Pittsburg is. Magához fogja csatolni a szomszédos falvakat és városokat és megalkotja a Nagy-Pittsburgot, akorra már bizonyára a világnak legnagyobb gyárvárosát. Pittsburgnak Alleghenyvel együtt 550.000 lakosa van.

JÖN. — NEM JÖN. Taft Károly kétségbejti az egész világ sajtóját. Egyik nap kijelenti, hogy Európán keresztül való hazatérésben utbaeji az orosz, a német, az angol udvarokat, sőt még Párisba is elugrik, hogy Fallieres elnökkel parolázzék, másnap már csak az orosz csárhoz megy, harmadik nap pedig megezáfolja az utazásáról leadott eddigi összes híreket. Végre határozott. Nem megy csak az orosz csárhoz. De ki tudja, addig Taft tizenötösör — annyit nap van még hátra a hajószálláshoz — megváltoztathatja tervét.

ROCKEFELLER KÁRA. Rockefeller Vilmos tarrytowni híres palotájának egyik melléképületében tűz ütött ki. A tüzoltók hamar ott termettek, de mert nem volt elég víz, csak mentőrel lehetett szórni. A marhákat azonban nem tudták az istállókból idejekorán kivezetni s így Rockefeller híres tenyészállatai, sok ezer dollárt megértek, bennétek az istállókból. A palota maga sértetlen maradt.

NEVETVE MEGY A HALÁLBA. Spatz György brooklyni koresmáros gyilkosát, Wenzel Jánost kedden végezték ki Ossingben. Wenzelt a kivégzés előtt való napon meglátogatta nővére a siralomházban. Azt mondta, nem fél a haláltól, és szeme közé fog nevetni hőhőjének. Beváltotta szavát. Mosolyogva ült belé a villamos székbe

s nevetve intett búcsút a körülállóknak.

ERDŐMIVELÉS CÉLJAIÁRA. Az Egyesült Államok fakirálya, Meyerhauser, a Yale-egyetemnek 50.000 dollárt ajándékozott abból a célból, hogy azzal az erdészeti tanszék kiadásait fedezze és lehetőleg jó erdészeket neveljenek, akikre az Egyesült Államoknak igen nagy szükségük van. Az erdőköt ugyanis nyakra-főre irtják és ha az ültetések annyira nem lesznek arányban a jövőben is az irtással, mint eddig, s az erdőkezelés ezután is oly silány lesz, az Egyesült Államok hamar eljutnak annyira, hogy nem lesz fájuk. Pedig itt, ahol városok épülnek fából, valóságos csapás lesz a fáhiány.

BOMBA NEW YORKBAN. Szerdán hajnali öt órakor a new yorki magas vasut 3-ik avennei vonalának egyik kocsiából eddig ismeretlen tettes az ablakból bombát dobott a 362 számú ház elé. A bomba meglehetősen nagy pusztítást vitt véghez, de a ház lakói közül, — 16 család lakik az óriási bércsarnyában — senki sem sérült meg. A rendőrség azt hiszi, hogy a bombamerénylet Wing Hingnek szól, aki ellen ez év júliusában már egyszer bevették el merényletet, amikor Wing Hing meg is sebesült. A merénylőt eddig nem sikerült kézrekeríteni.

AZ OKTÓBERI BEVÁNDORLÁS. Pang az üzleti élet. Születel a munka. Sok ezrével hagyják el az országot ugyanazok a munkások, akik az amerikai dollárokra éhesen jöttek ide. Mekkora kell tehát odaát a vén Európában a nyomornak lenni, ha mindazonáltal nagyobb a bevándorlás, mint valaha? Október hónapban még soha nem volt oly nagy a bevándorlás, mint az idén. 111 ezer 513 bevándorló érkezett ide, köztötte Magyarországból 15.656, 2677 emberrel több, mint tavaly októberben. A lefolyt tíz hónapban egymillió 29 ezer 168 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba. Ezzel szemben kezd a visszavándorlás is nagyobb arányokat ölteni. Mint régebben említettük, most a visszavándorlást is szemmel tartják. Augusztus hórol most készült el a statisztikai kimutatás, mely szerint augusztus hónapban 22.246 ember vándorolt vissza Európába, közülök Magyarországra 2867 ember, még pedig 1633 fajmagyar.

PÁNIK EGY TEMPLOMBAN. Pennsylvania állambeli Yorkban egy ottani templomban egy gyászszertartás alatt rémület fogta el az embereket, mely könnyen végtetessé válhatott volna. Valaki elküldte magát, hogy a templom dűlőfélben van. A hívők erre eszeveszetten rohantak a kijárat felé, legázoltak mindenkit, aki utjukat állta. Számosan megsebesültek.

HÓDINKA JENŐ ur a pittsburgi irodánkunk a megbízottja s mint ilyen, a „*Bevándorló*” számára előfizetési és hirdetési díjakat felvehet. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe.

CSATLAKOZZUNK AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉGHEZ. Minden amerikai magyarnak erkölcsi kötelessége, hogy az *Amerikai Magyar Szövetséghez csatlakozzék.* Felvilágosítással szolgál a titkári hivatal. 515 Superior Building, Cleveland, Ohio. Minden pénz a pénztárnokhoz küldendő, akinek címe: *George M. Kovachy* care of Woodland Ave., Savings & Trust Co., Cleveland, Ohio.

UJDONSÁG!

200 KÜLÖNBÖZŐ SZÉP AJÁNDÉK 8 DOLLÁRÉRT. - ELŐRE CSAK 3 DOLLÁRT FIZET.

EURÓPÁBA KÜLDVE EGY DOLLÁRRAL TÖBB. — IRJA MEG A CZI MÉT.

FIGYELEM!

Küldjön levelében a rendelésnél HÁROM DOLLÁRT ajánlott levélben, vagy money orderen. Azután mindent címre küldve megkap. A másik ÖT dollárt csak akkor fizeti, ha megkapta és megvan elégedve. Aki nincs megelégedve, visszakapja pénzét.

SOHA AZ ELETBEN NEM VÁSÁROLHATNAK ILY OLCSONI!

Egy szép, jótállás melletti kintő óra, egy szép revolver, egy helyező 175 betűvel, egy szép gyűrű drágakövel, egy gyémánt nyakkendő, egy arany (plated) óralánc egy lógóval, egy pár nagyon esinos kézelőgomb drágakövel, egy zsebkész, egy olló, egy el-törhetlen fésű bőrtáskával, egy ruhakefe, egy hajkefe, egy női nyakék gyémántokkal és gyöngyökkel, egy

EZT MIND ÉS MÉG SZÁMOS HASZNOS, NAGYON SZÉP DOLGOT. 200 DARAB LESZ AZ EGÉSZ.

LEVELEKET ÉS PÉNZT CZIMEZZE PONTOSAN:

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

FIGYELEM!

Karácsonyi ajándékkal akarja meglepni barátait, rokonait? Ne forduljon máshoz! Irjon nekünk! Mi olcsó pénzen küldünk 200 darab remek kivitelű ajándéktárgyat, melylyel szeretteit karácsonykor megajándékozhatja. Küldjön HÁROM DOLLÁR előleget!

SOHA AZ ELETBEN NEM VÁSÁROLHATNAK ILY OLCSONI!

The American Novelty Co.,

95 Liberty St., New York City.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár. Szerkesztő: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 527 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD. Pittsburgi iroda: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre \$3.— Egyesült Államok egész évre \$2.50 Magyarországi egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Published by the „Immigrant” Publishing Co. Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER. Editorial Offices: 327 East 13th St. New York. Telephone: 4350 ORCHARD. Pittsburg Office: 1415 Fifth Ave., Pittsburg, Pa. Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year \$3.— For the United States 1 year \$2.50 For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

—Zárt határidőben csakis Torontál-megyébe, csakis az ingatlanokon levő teher törlesztésére közel ötmillió koronát küldtek a Torontál-megyéből idezakadt magyarok.

—Ezt magyarágítja nekünk Farkas Pál dr. a lapunk első oldalán közölt komoly és tanulságos cikkében. És azzal a cikkkel és azzal a kimutatással budapesti íróársunk azt akarja bizonyítani és sikerrel be is bizonyítja, hogy tulajdonképpen kivándorlás Magyarországból nem létezik, hanem legfőbbje azoknak, akik idejárnak, csak pénzhiódító utra mennek és ebbeli hájárutaknak eredményes befejezésével visszatérnek Magyarországra.

—Amennyire örvendetes Farkas Pálnak ez a logikus érvelése Magyarországra nézve, olyanira igazat ad azoknak az amerikaiaknak, akik a bevándorlók ideözönlését gazdasági veszélynek tartják, abból a kétségtelenül helyes álláspontból indulván ki, hogy a termelő nem válik hasznát az államnak, ha fogyasztóképesége nem tart lépést termelőképeségével.

—Farkas Pál doktor az ő hatalmas cikkével hatalmas fegyvert adott a nativisták kezébe, akik egyre azt hangoztatják, hogy a bevándorlást, ha egyáltalán megszüntetni nem lehet, minden esetre meg kell nehezíteni.

—Jövő év július havában fogják az Egyesült Államokban az elnökjelölést megejteni. De már most novemberben tele van a levegő elnökjelölési hírekkel. Bryan Vilmos, mint ezt már jelentették, „szerényen” ollakinálkozott a demokratáknak.

—És Roosevelt ellenségei, hogy népszerűségén esorbát ejtsenek, egyre azt hirdetik, hogy ő titokban azon dolgozik, hogy a republikánusok át léptessék fel ismét.

—Roosevelt ellenségei szándékuk elnére nagy szolgálatot tettek Amerika népének. Mert azzal, hogy Roosevelt jelöltségének eshetőségét napról-napra tárgyadják, a néppel megkedveltetik az eszmét. S ha ez eszme egyszer gyökeret vert benne, az amerikai nép, mely Rooseveltben szereti és tiszteli legiga-

FIGYELEM!
A vidékeiről azt az értesítést veszem, hogy honfitársainkat most legtöbb helyen „CHECKKEL” fizetik, miért is tudomásukra hozom, hogy aki hazaa akar utazni, vagy pénzt és hajójegyet küldeni hazaa, vagy árut rendelni, az a „CHECKKET” hozza magával, vagy küldje KISS EMIL bankárnak, ahol minden levonás nélkül elfogadjatik, vagy készpénzre beváltatik.
KISS EMIL, bankár.
104 SECOND AVE., NEW YORK.

A mi kedvelt bankárunk
JOS. TOMCSÁNYI
— HOMESTEAD, Pa. —
DUQUESNE, Pa.

zabb barátját, a jelölését egyszerűen követelni fogja. Így válik a rosszakarat néha áldássá.

—Az amerikai gyárosok szövetsége az egyik hatalmas munkásszervezetet elnökét meg akarta vesztegetni. Ha más-sal nem, e vesztegetési kísérlettel ismer-te el a töke a munkának és különö-sen a szervezett munkának hatalmát.

A NEMZETISÉGI KÉRDÉS MEGOLDÁSA.

A „Pesti Hírlap” egy vezércikke.

Körülbelül ki lehet számítani, hogy mennyi idő kell ahhoz, hogy Magyaror-szágon egy eszme, reform, vagy jelszo gyökeret verjen a közvéleményben. Át-lag tíz esztendő kell ehhez.

Ezelőtt körülbelül tíz esztendővel kezdtek divatba hozni a magyar sajtó-ban „a magyar nemzeti állam”-ról s az „egységes magyar nemzeti állam kiépí-téséről” szóló frázisokat Szathmáry György és Bekes Gusztáv, a sovinszta magyar politikának ez a két kiváló pub-licistája. E két jeles vezér után sokan nyargaltunk egy évtizeden át ezeken a jelszavakon a sajtóban, de tíz esztendő kellett hozzá, míg egy nagynevű állam-férfi is ráült azokra.

A magyar államférfiak arról híresek, hogy nagyon nehezen recipiálnak esz-méket; ez a csökönyösségüket, konzervatívizmusukat és a műveletlenségü-ket bizonyítja.

Báró Bánffy Dezsőre dicsőség, hogy ő volt az első magyar államférfi, aki elfogadta a sajtótól a sovinszta eszméket s ma már „az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének” ő a hivatásos pal-lérja. De ha igazságosok akarunk len-ni, el kell azt is ismerni, hogy ha a frá-zisokat és jelszavakat csak később reci-piálta is, a sovinszta politikának ne-mes tartalma a lelkében élt már főispán korában is s amikor alkalma nyílt, mi-niszterelnök korában is érvényesítette ezt a politikát.

Az országra nézve nagy veszteség azonban, hogy egész teljességében csak akkor bontakozott ki Bánffy lelkében is a sovinszta nemzeti politikának egész programja, amikor már nem volt kormányon, mikor a bukás után volt ideje az írók elolvasására, a nyugodt kontemplációra s az eszmékkel való foglalkozásra. Mert az aktív ál-lamférfiakat gyakran annyira elfoglalja a napi harc és a folyó munka, hogy legkevesebb idejük marad az eszmékkel való foglalkozásra. Bánffy azt a nemzeti politikát, mely a lelkében főispán és miniszterelnök korában mint erős ér-zés élt, utóbb öntudatos programmá ér-lelte s nagy szerencséje volna Magyar-országnak, ha még valaha akár a mi-niszterelnöki, akár a belügyminiszteri, akár a közoktatásügyi miniszteri szék-ből megvalósíthatná ezt. Midőn ma a képviselőházban ismételtelen kifejtette nemzetiségi politikáját, régi ellenfelei, a 48-as képviselők is helyeselték. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy a nemzetiségi politikában le lehetne dön-teni a magyar képviselők között a párt korlátokat s egységes munkában for-rhatnánk össze.

Csak az volna szükséges, hogy ennek a politikának a munka-programját a vezető államférfiak egyértelműen álla-pítsák meg s tényleg is hozzákezdé-nek a munkához. Mert nagyon téved-nek azok, akik azt hiszik, hogy a nemze-tiségi kérdést tisztán politikai eszkö-zökkel s a parlamentben meg lehet oldani.

Épp ellenkezőleg a parlamentben és üres politizálással lehet legkevesebé megoldani. Három dolog kell ahhoz: munka, tapintat és erély.

Jól meg kell választani a helyet, az időt s az alkalmat, hogy mikor kell a tapintatot és mikor az erélyt alkalmazni. A legtöbb baj eddig éppen abból származott, hogy egy a központ vezető

államférfiai, mint a politikának és köz-igazgatásnak vidékre tolt közegei össze-cserélték e két eszköznek használatát s ott voltak erélyesek, ahol tapintatosak-nak kellett volna lenniök, valamint ta-pintatoskodtak ott, ahol erélyt kellett volna előlenni.

A legfőbb dolog azonban a munka. A nemzetiségi kérdés megoldása hosszú, következetes, kitartó munkát követel egyszerre több irányban.

Az egyik irány a békés beolvasztást szolgálja. Ehhez kell a legkitartóbb munka. A magyar nyelvet a kultura békés fegyverével kell terjeszteni. A magyar iskolákat szaporítani, a nemze-tiségeket fokozatosan beszűntetni; az óvodákat kell kezdeni s a népiskolák-on folytatni, aztán betetőzni a népkönyv-tárakkal. Ezekkel kell hálózni az egész országot. Aztán magyar nyelvi tanfolyamokat rendezni mindenütt a felnőttek számára. A tanítókat pedig jutalmazni kell, ha a magyar nyelvet jól tanítják. Aztán magyar újságok-kal s magyar színházakkal is magyaro-sítani kell.

A másik irány az igazságos és becsü-letes közigazgatással megszerettni a magyar állam hatalmát a nemzetiségek-ke. Nem szabad, hogy az oláh és a tót csak a korbácsát érezze a hatalomnak. Látnia és élveznie kell az áldó, a védő kezét is. Gazdasági és ipari segítséget is kell nyújtani, hogy boldoguljon a magyar állam kegyelméből az idegen ajku nép. A nép ingyen semmit sem szeret meg.

A harmadik irány a nemzetiségek in-telligenciájával tördök. Ezt nem szabad üldözni a nemzetiségektől, sem a társadalomban, sem a hivatalok oszto-gatásánál. Az érdemes és tehetséges embereket épp úgy jó állásokba kell jut-tatni, mint a született magyarokat. De politikusan kell a kinevezéseket csinál-ni. Sohasem szabad oláh tisztviselőt oláh vidékre, tótót tót vidékre kinevez-ni, hanem tessék ezeket a magyar Al-földre tenni, ott beleolvad a magyar társadalomba. A nemzetiségi vidékek pedig kizárólag magyarokat kell ten-ni.

A negyedik irány pedig az izgatók ki-írását célozza. Mert magukkal a nem-zetiségekkel, magával a békés néppel békésen és barátságosan kell bánni, de a nemzetiségi agitátorokat ki kell írta-ni. Itt nincs kíméletnek helye. A Bánffy-féle erélynek itt érvényesülnie kell. Az összes magyar politikusok-nak s az egész magyar államnak gyá-moltalanságát és gyávaaságát bizonyít-ja, hogy türi a saját népének feligatá-sát. A világ egyetlen állama sem türi el, hogy idegen államokból igazsáék az alattvalóit a törvényes rend ellen. Ma-gyarországi ezt türi. A magyarországi oláhokat Romániából, a tőtöket Cseh-országból, a horvátokat Ausztriából iz-gatják ellenük s a lázadás céljaira pénzeket is küldenek. A magyar szá-j-hőködéssel párosult gyámltalanság türi csak ezt el. S amíg e téren nem lép fel erélyvel a kormány, addig igazán csak üres frázis marad „az egységes magyar nemzeti állam kiépítése”.

STENCZEL RICHÁRD ur

Philadelphian és környékén képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva.

KOVÁCS ARTHUR ELEK ur

Ill. és állambeli EAST ST. LOUIS-ban és környéke a képviseli lapunkat minden tekintetben. Ottani honfitársaink ügyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá. Címe: 719 So. 10 street, East St. Louis.

DAYTONBAN

Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melen

MAJOROS JÁNOS ur

Scrantonban és vidékén képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetéseket felvehet és nyugtázhat.

ÉRTESETÉS.

Az „ARAD ÉS VIDÉKE” női és férfi társaság és betegs. egylet New Yorkban folyó hó 24-én, vasárnap délután félháromkor az ARLINGTON HALL első emeleti termében, 19—23 St. Marks Pl.,

NAGYGYŰLÉST

tart UJJÁSZERVEZÉS CÉLJÁBÓL. E nagygyűlésre minden egyes tagtársat és azon t. honfitársakat, kik ez egyletbe beiratkozni kívánnak, tisztelettel meghívja

Az „Arad és Vidéke” női és férfi társ. kör és betegs. egylet UJJÁSZERVEZŐ BIZOTTSÁGA.

A bemenet szabad s akik ez alkalommal beiratkoznak, nem fizetnek felvételi díjat.

A NAGYVILÁGBÓL.

VASUTI SZTRÁJK KALKUTTA-BAN. A keletázsiai vasutások beszüntették a munkát s így ott a forgalom teljesen megbénult. A legfontosabb közlekedési pont Kalkutta és Allahabad közt van, ahoaa most is hatezer utas törekedett. Ezek a sztrájk folytán Bengáliában rekedtek s most nem tudnak tovább mozogni. A sztrájk annál veszélyesebb, mert egyes vidékeken ki-tört az éhínség s élelmiszereket nem le-het most továbbítani sehova.

JAPÁN ENGED. Egy Tokióból be-érkezett kábelsürgöny szerint Japán a béke kedvéért a kivándorlást szabályoz-ni akarja. Nehogy az Egyesült Álla-mokkal megzavarják a békét, a japán kormány sürgősen intézkedik a japán kivándorlás megszorítása iránt.

A MAROKKÓI RENDŐRSÉG. A francia és spanyol kormány kiküldöttei tárgyalásokba bocsátották a ma-rokkói kormányral, hogy végre-vala-hára keresztülvigyék az algecirasi kon-ferencia határozatát, mely szerint a marokkói rendőrséget a francia és spa-nyol kormány ellenőrzi. Megállapodá-sra jutottak annyiban, hogy a konferen-cia határozatát Tanger, Tetuán, El-Araish és Rabat városokban hajtják végre.

REPÜLŐ ANARKHISTÁK. Nem a saját akaratukból, de mégis csak rep-ülőt két anarkhista Lisszabonban. A dolog úgy történt, hogy három anar-khista bombagyártással volt elfoglalva, mikor ügyetlenkedésük következtében a sok robbanóanyag explodált. Kettő a levegőbe repült, a harmadik pedig a házból való elmeneküléskor egyenesen az odarohanó rendőrök karjaiba futott.

FÖLDRENGÉS. Calabriában ismét heves földrengés volt. Brancalone, Feruzano és Biancában, ahol a mult hetekben történt földrengés által oko-zott ijedelem már elmúlt, ismét rettenetes pánik uralkodik. Számos ház bedől. A nép nem mer a városba vis-zatérni, mert fél, hogy összedőlnek a házak. Valamennyien künn tanyáznak a szabad ég alatt.

HAZAFELÉ. A német császári pár-kebben mondott bucsut Angliának. A császárné Berlinbe való utazását meg-szakítja, amennyiben meglátogatja a hollandi királyt. Vilmos császár né-hány hetet a Higheliffe-kastélyban fog teljes magányban és nyugalomban töl-teni. A császár egészségi állapota na-gyon megkívánja a pihenést.

NEM VOLT BÁTORSÁGA. Me-rényllettel biztak meg a terroristák egy szép, fiatal leányt. A czárt akarták ei-tenni láb alól. A leányt az utolsó pill-anatban elhagyta bátorsága s talán a felelem, talán a kétségbeesés miatt, el-határozta magát, hogy öngyilkos lesz. A Csarszoje Szelo vasuti állomásán rögtön ölé mérget vett be. Holtan szed-ték fel a peronról. Személyazonossá-gát nem sikerült megállapítani.

CSÁSZÁRI BORRAVALÓK. A né-met császár nem feledkezett meg az an-gol király szolgazemélyzetéről sem. 10.000 dollárt adott a windsori palota alkalmazottainak, amit most fognak méltányosan szétosztani.

H A ELADNI
akarja Magyarországon fekvő vagyonát.
HA VÁSÁROLNI
akar földet Magyarországon, forduljon ezen címre:
John Majoros
402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

DEUTSCH TESTVÉREK
BANKHAZA
319 East Houston St., New York.
Tervezési képviselet a legjobb hajóvonalak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át - Cunard vonalon.
Pénzüldemények továbbítására az óhazába a legmegbízhatóbb cég.
KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar hűkönyvtár, tüzbiz-tosítás, csomagok kihozatala és ha-zaszállítása.
Levélczím:
DEUTSCH BROS.,
319 East Houston st., New York.

United States Health and Accident Insurance Co.
I. B. PITCHER, President.
BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET
— ELLEN. —
KELETI FŐIRODA: 76 William street, NEW YORK.
SEGÍTSÉG BETEGSÉG, BALESET ÉS HALÁLESET ELLEN!
Aki családját és önmagát szereti, siessen beiratkozni.
Beiratási díj 5 DOLLÁR, havi járuléka 1 DOLLÁR.
AKI természetesen módon megbetegszik, felvéten át minden napra egy dollárt kap.
AKI baleset folytán megbetegszik, egész éven át havonta 20 dollárt kap.
AKIT utazás közben baleset ér, heten-kint tíz dollárt kap.
AKIT baleset folytán utólról a halál, örö-köseinek a társaság kétszáz dol-lárt ad.
MAGYAR KÖRLEVELET, MELY MINDEN TOVÁBBIT MEGMOND, KIVANATRA INGYEN MEGKÜLDÜNK MINDENKINEK BÉRHOVA.
Minden levél így czimzendő:
UNITED STATES HEALTH & ACCIDENT INSURANCE CO.
76 William street, NEW YORK CITY.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ
A VIZEK KIRÁLYA
— Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. —
Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros hűgyár, a torok és tüdőszervek bajainál, epekő és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.
EGYEDÜLI KÉPVISELŐ AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
VIDDER EMIL
IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.
— MINDENKI ÁLTAL MEGTEKINTHETŐ. —

ALAPITOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL.
JACOB KLEIN
MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA
1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207—6th Avenue, HOMESTEAD, PA.
KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvetélt igazoló postal feladó levéllyel.
VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezük az eredeti betétkönyvecskéket.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok ere-deti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továb-bittatnak New Yorkba.
ELFOGADUNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVÁRA IS.
MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százaléka csekkszámlára. Négy százaléka betétszámlára.
ALAPTÖKE ÉS FÖLSŐLEG \$175.000.00.

Péntek, no
Ha
Mik
BUDA
Casino de
különös a
vettek akt
vegyült be
frissebb
emberek i
talok mell
általános,
kul át a p
Három
mikor az
Mátrai L
nyugodta
renz föle
mondta n
— Hog
ni, akivel
Magyar
műpítés
ve fellett
— Ugy
hol ülnek
— Ne t
esolta az
— Hal
tant fel
nen!
Mátrai
ba vágott
keménye
két. A j
ekkor m
ügyeles
Adolf, a
választo
A zen
fánccszo
degek ha
— Tav
— kiátó
Doraz
a diplom
gászt, al
Antal és
bá egy i
paréban
hogy vis
kivezítte
A ese
kánt lej
tették a
doc-ot.
dás tám
Lázár P
talhoz é
— Ha
Többé
arzulit
rúte hirt
Lantos
ler Sán
lassan a
A ve
— Ki
merészs
Sokan
gászt, r
gratulá
gánybar
Kauser
rendőrf
kat, ho
lönben
Fél n
tak az
va és a
te öket.
a főpne
megint
A rend
Az affe
folytatá
szok vo
az egész
zódott
homály
L
BUD
nagy é
nyomoz
ben. E
egy bü
a terve
gyárt é
rendőrs
da tagj
misítás
Néhá
fényké
litott M
tészere
töltésb
egy mi
na szül
titkába
dött, h
a czink
kérdés
A szak
sége,
A titko
mutatt
Együtt

Hazai Dolgok.

Miképp mutatnak odahaza.

BUDAPEST. Minap hajnalitáj a Casino de Paris pezsgőző vendégei egy különös affér különös elintézésében vettek részt. Pofonok csattanása vegyült bele a maecies-zenébe és a legfrissebb bécsi keringőbe. Mámoros emberek igatottan ugráltak fel az asztalok mellől és már-már ugró volt, hogy általános, véres esata színhelyévé alakul át a parfümös, borgőzös tánczerem.

Három óra volt, pontosan három, a mikor az egyik szepareből kirohant Mátrai Lóránt, huszéves jogász és a nyugodtan söröző Magyar-Kossa Ferenc földirtokos elé állt. Kihívóan mondta neki:

— Hogy meri maga azt a nőt fixirozni, akivel együtt vagyonk?
Magyar-Kossa, aki Kauser Jenő műépítész társaságában volt, meglepődve felelt:
— Ugyan, kérem... Azt se tudom, hol ülnek az urak!
— Ne tagadj, — fixirozott! — rikácsolta az ifjú.

— Hallatlan szemtelenség! — pattant fel most Kauser. Takarodjék innen!

Mátrai Lóránt Magyar-Kossa arcába vágott. Erre Kauser felugrott és keményen visszaütötte a sovány legényéket. A jogász ismét támadni akart, de ekkor már ott termett Dorazill Emil ügyeletes rendőrfelügyelő és Lantos Adolf, a mulató üzletvezetője, akik szétválasztották az ellenfeleket.

A zene elhallgatott, a festett arcu táncosok ijedten összebujtak, a vendégek hangosan meletámlalkodtak.

— Távolítsák el azt a fiatalembert! — kiáltották mindenfelől.

Dorazill rendőrfelügyelő megkezdte a diplomáciai tárgyalást. A fiatal jogászt, aki két barátjával: Hartmann Antal és Lázár Pál jogászokkal, továbbá egy ismeretlen hölgygel volt a szepareban, felszólította a rendőrségre, hogy viselkedjenek bekészen, különben kivézteti a társaságot.

A esend helyreállt, egy tömzsi nő kancúttal lejtett, a vendégek tovább höpörpöntek a pezsgő s a finom Cordial Medosot. Egyszerre csak iszonyu kavardás támadt a Kauserék széklete körül. Lázár Pál jogász reszkette lepett az asztalhoz és harsányan kiáltotta:

— Hallja maga gazember!...

Többet nem mondhatott, mert Kauser arculütötte. A vendégek szoros gyűrűje hírtelen körülfogta a fiatal embert. Lantos átváltozott Lázárt, majd Adler Sándor pénzérve vette gondjába és lassan a szepare felé szorította.

A vendégek össze-vissza kiáltották: — Ki kell dobni! Ki vele! Micsoda merészség ez!

Sokan megfenyegették a három jogászt, mások tapsoltak, éljenek és gratuláltak Kauser építésznek. A cigánybanda tuszt játszott s a poharak Kauser egészségére ürültek ki. Dorazill rendőrfelügyelő felszólította a jogászokat, hogy felóra alatt távozzanak, különben erőszakot alkalmaz.

Fél négy óra után szótalanul eltávoztak az ifjak. A vendégek éles fűtyszava és a leányok gnyos kacagása kísérte őket. Az ajtóból visszafordultak, de a főpénész megmagyarázta nekik, hogy megint pörül járnak, ha kötözködnének. A rendőrség megindította a vizsgálatot. Az afférnak, hír szerint, lovagias uton folytatása lesz. A hölgy, akivel a jogászok voltak, állítólag elvált urinó, aki az egész incidens alatt diszkretnen húzódtól félre az elfüggyönyözött szepare homályos háttérében.

Leleplezett pénzhamisítók.

BUDAPEST. Afővárosi rendőrség nagy és szép eredményrel végződött nyomozást folytatott az elmúlt hetekben. Egészséges fufanggal leleplezett egy bünszövetkezetet, amelynek az volt a terve, hogy hamis százkoronásokat gyárt és forgalomba hozza azokat. A rendőrség még idejekorán ütött a banda tagjai közé s ilyenformán a pénzhamisítási terv meghiúsult.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy a fényképezészeket sakegyletbebe beállított Megyeri János nagyszalontai sertés-kereskedő. Elmondotta, hogy időtöltésből fotografálni szeretne s neki egy mindenben jártas fotografusra volna szüksége, aki a fényképezés minden titkába bevezetné. Élénken érdeklődött, hogy a fényképezés mestersége és a cizinkografia hogy függ össze. Anyi kérdést intézett, hogy gyanut keltett. A sakegyletből telefonáltak a rendőrségre, ahonnan detektívét küldtek ki. A titkosrendőrt mint fényképezészeket mutatták be a sertéskereskedőnek. Együtt távoztak. Megyeri ekkor el-

mondotta, hogy leviszi az ál-fotografus detektívét Nagyszalontára. Teljes el-látást ad és kitűnő fizetést s ennek ellenében öt és társait meg kell tanítani a fényképezésre. A detektív nyomban látta, hogy Megyeri rosszban sántikál, de mert nem tudott fotografálni, nem mehetett bele az üzletbe. Viszont Megyerit sem akarta kieresztetni a karnai-ból.

— Köszönöm, bátyám, — válaszolt — a szíves jóakaratot, de most nem mehetek magával, mert fáj a karom. Ha-nem van egy nagyon ügyes barátom, szegény fiú. Most munka nélkül van. Az örömmel elfogadja az ajánlatot.

Megyeri belement a dologba. A detektív jelentést tett a főkapitánynak, aki ki Mokry Aladár rendőrszűviselőt küldte ki. Mokry kitűnően fényképez és fest is. Hamarosan összebarkózott Megyerivel. Lentaztak Nagyszalontára. Mokry nyomban azon kezdte, hogy milyen bajos a megélhetése egy becsületes embernek. Elpanaszolta, hogy milyen bajos a megélhetése egy becsületes embernek. Elpanaszolta, hogy milyen nyomorban él. Megyeri kapva kapott a témán.

— Ostoba ember az, aki azt hiszi, hogy becsületesen meg tud élni, — válaszolta. Fiatal ember, magát az ég kedveli. Most alkalma lesz vagyonot szerezni.

Ezután a bizalmat keltő, kitűnő modoru rendőrszűviselőt beavatta a titkába. Elmondotta, hogy nagyszabású pénzgyárat fognak létesíteni. A szövetkezet feje Pongor József jómódu malomtulajdonos Lippán. Ott készítik a pénzt. Ó, Megyeri és két fűsa, Szakáll Sándor és Koesis Lajos sertés-kereskedők meg forgalomba hozzák. Százkoronásokat fognak gyártani.

— De hátha megcsipnek, — batortalan-kodott az áldetektív.

— Attól sohse féljen. Ügyesen csináljuk mi a dolgot, — válaszolta nagy lelki nyugalommal a sertéskereskedő.

Mokry Nagyszalontán megbarátkozott Szakállal és Koesissal is, majd át-utaztak Lippára, ahol Pongor József molnárnál szállásolták el Mokryt. A „fotografus“ egy hétig lakott Pongor-nál, közben festett, fotografált, ná-solt. Ezalatt kitanulmányozta a helyi viszonyokat. Mindenről informálódott. Helyszínrajzot készített. Amikor már mindent tudott, előállt a következőkkel:

— No, most hozzáfogunk a munkához. Én Budapestre utazom és a szükséges lemezeket beszerzem.

Pongor nyugodtan eresztette el a „fotografust“.

— Menj, fiam és járj szerencsével!

Mokry hazautazott, jelentést tett a főkapitányságon tapasztalatairól. Másnap Stefkovits Ferenc rendőrfelügyelő detektívét és esendőrök kíséretében megjelent Lippán. A tervrajz szerint házkutatást tartottak s megtalálták a bankpörést és Pongor kihallgatásához fogtak.

Pongor igen meglepődött, de tagadt. Ugyszintén Nagyszalontán társai is, akik égre-földre esküdöztek, hogy semmi rosszban nem törték a fejüket.

Csak akkor riadtak meg, amikor megtudták, hogy a budapesti fotografus rendőrszűviselő volt. Most már látták, hogy a tagadás mit sem ér és töredelmes vallomást tettek. Már juliusban szövetkeztek Balázi Ferenc ismert pénzhamisítóval százkoronások gyártására. Ez a Balázi intímusz pénzhamisító-nak. István hírhedt pénzhamisító-nak. Hosszu ideig együtt ültek Mitroviczán. Amikor kiszabadultak, a lippaiakkal és nagyszalontaiakkal szövetkeztek. Már meg is kezdték a munkát, de közben összeveszttek, a két pénzhamisító ott-hagyta a bandát és ök maguk Ujvidé-ken és Budapestben szereztek újabb társakat. A rendőrség azonban beleleplezte működésüket és a két sakegyletélyt, Mártát, meg Balázst letartóztatta. Az árván marad lippaiak most maguk sa-kállára akarták folytatni a tervbe vett munkát, de mert a fotografáláshoz nem értettek, megbízták Megyerit, hogy szerezzen egy megbízható fotografust. Mint látható, Megyeri szerzett is. Pongort a rendőrség letartóztatta, a társai ellen pedig folytatják a vizsgálatot.

A mindig szives pénzgyűnök.

BUDAPEST. Amig ez a szegény város majd beleőrült abba, hogy a nehéz pénzügyi válságból kivezető utat találjon, ezt a kérdést sokkal rövidebben oldotta meg Tanka István gazdász. A mulatórs termésként fiatal ember derű-re-horura csinálta az adósságokat. Közben megismerkedett egy Schvarecz Frigyes nevű pénzgyűnökkel.

— Tudna-e nekem váltóimra pénzt szerezni? — kérdezte tőle.

Az ügynök nagyon jól tudta, hogy

Tanka egyetlen örököse dusgazdag anyjának.

— Szerzek önnek pénzt, — mondotta — —ha a váltóra aláírta édesanyja nevével is.

Tanka ezután átadott a megkívánt aláírással egy tizezer koronás, egy kétezer és egy kilencszáz koronás váltót. Schvarecz a tizezer és a kétezer koronás váltó ellenértékét kifizette, de a harmadik váltóval egy kis baj történt. Tanka azon a czímen, hogy a kilencszáz koronát nem kapta meg, sikkasztás miatt feljelentette az ügynököt. A vizsgálat még javában folyt, amikor kiderült, hogy a váltókon levő Tankáné-fele aláírás hamisítva van. Tankáné erre le is tette az ekút, ami közben tragikomikus fordulat történt.

Váratlanul, szinte végsőzóra Tanka Istvánon hírtelen az örület jelei kezdtek mutatkozni. Patkányokat látott. Julius Caesarnak nevezte magát, sőt, mint egy jól nevelt örülthöz illik, üldözési rohamai keletkeztek. Megállapították róla, hogy közveszélyes örült s ezen a czímen beszálították a lipótmezei tébolydába.

Most már a váltóhamisítás is Schvarecz Frigyes nyakába szakadt. Minap tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvénysszak. Az ügynök kétségsbeeset-ten védekezett mind a két vád ellen. A hamis váltókat ő Tankától kapta — mondotta. A bíróság dr. Tarján Mihály védelme után, bizonyítékok hiánya czí-mén Schvareczot felmentette. A tizen-kétezerkilencszáz koronás váltókat tehát senkinek sem kell kifizetni.

A szép asszony ékszeréi.

BUDAPEST. Máhr Ignác-zné, ismert budapesti szép asszony elvált az urától s azóta alány uszorás pénzügy-nök van szép fővárosunkban, mind rajta akar meggazdagodni. A szép asszony ugyanis, ahogy mondani szokás, nem nagyon ismeri a pénz értékét. Ezért ment férjhez, ezért vált el a férjétől és pénzügyi körökben el van róla terjedve, hogy igen jó anyag kifosztásra.

Nemrég Tsuk Miksáné jelentkezett Máhr-nél, ajánlotta, hogy igen jutányos pénzt tud neki adni és nem kíván egyéb biztosítékot, mint hogy betábláz-hassa az ingatlanokra. A szép asszony elfogadta az ajánlatot, de pénz helyett ékszer kapott és Tsukné harmincezer korona erejéig vezetett be követelést Máhrné ingatlanaira.

Időközben értékesíteni próbálta az ékszerket s ekkor kiderült, hogy nem érnek harmincezer koronát, csak háromszázat. A szép asszonyt ekkor a rokoni gondnokszá alá helyezték és gondnokául dr. Dési Géza ügyvédet neveztek ki. A gondnok átvizsgálta a pazarló szép asszony elszámolásait, vagyonát, viszonyait, s az 1000 százalékos kamattal feljelentette Tsuk Miksánét és vejét, Gál Leopold pénzgyűnököt, aki az üzletet közvetítette.

Feljelentésében részletezte az ügyvéd, hogy anyós és veje hálózták be a pazarló örökösöt, hogyan csapták be és fosztották ki, amikor jutányos pénz helyett ezer százalékos kamatot sóztak a nyakába.

Orrossztrájk.

ARAD. Itt fog megcsni az a Magyar-országban váratlan eset, hogy orvosok le-teszik a kizmért és a csipeszt, és sztrájkba állnak. Fenyegetett ez a sztrájk más városokban is és különösen Győrött, mostanában, amikor a munkásbiztosító törvény folytán a betegse-gyógyók mindenütt ujjaalakultak, de sakegyletára csak Aradon kerül a dolog, ahol az orvosok elégedetlensége már régi keletű.

Az aradi munkás-betegseggyógyó pénz-tár összekülönbözött az orrossaival, és ha nem sikerül a megegyezés, — már pedig bizonyára nem sikerül — akkor sztrájkolnak az aradi doktorok. Amikor az új törvény életbelépett, julius 1-én, a munkás-betegseggyógyó Aradon is ujjaalakult. Ebből az alkalmából az orvosok memorandumot adtak be és kö-vetelték, hogy a díjaikat emeljék fel, a várost osszák be három kerületbe és mindegyik ilyen kerületben bizonyos számú orvos közül szabadon választ-hasanak a betegek. A betegseggyógyó csak korlátolt díjemelést akart megadni és az orrossaival teljesben korlátlanlann akarta tenni valamennyi tag számára. Ez a konfliktus most, egy hónap óta erő-sen kiélesedett, az ellentéteket több ki-egyenliteni nem lehet és harmincezer munkás, akik a díjaikat pontosan lefi-zették, orvos nélkül marad.

A munkás-betegseggyógyó igazgatósága ülést tartott, amelyen megformuláltak utolsó ajánlatukat a sztrájkjal fenye-gető orrossi karnak. Ez a határozat így szól:

„A betegseggyógyó a szabad orrossa-lasztás olyan korlátolt módját, amint

azt az orvosok kívánják, hogy tudni-lik a beteget három kerületbe osszák be, el nem fogadhatják. Ragaszkodnak a teljesen szabad orrossa-lasztáshoz, an-nál inkább, mert azt eredetileg az orvos-ok ajánlották. Azt a kívánságot, hogy egyes tag után az orvos díját hat koronára és családtag után kilencz koronára emeljék, szintén nem teljesíthetik, ellenben beleegyeznek abba, hogy minden beteg után, akár családtag, akár nem, ezental hat koronát fizetnek. El-fogadják azonban az orvosoknak azt a követelést, hogy a vitás kérdésekben döntő bizottságnak, amely három orvos-ból és három igazgatósági tagból áll, ezental orvos legyen az elnök“.

A betegseggyógyó azt állítja, hogy az ajánlott díjnál többet nem adhat, mert a bevételüknek, évi 416 ezer koronának legfeljebb huszonöt százalékát fordí-hatják orvosok fizetésére, és ha hat koronánál többet fizetnének, ez már túl-haladná az előirányzott összeget. A ke-rületi beosztást a betegek érdekében utasítják vissza, mert a teljesen szabad választásnál a beteg tizenhat orvos kö-zül választhat, míg az orvosok terve szerint csak öt-hat orvos közül kellene vá-logatnia.

Az eltűnt apa.

CZEGLÉD. Egy több mint egy éves rettetetes büntett került most napfény-re. Még tavaly májusban történt, hogy Kovács Benő gazdálkodó felesége be-jelentette a czeplédi rendőrségnél, hogy férje május 13-ikán az alberti vásárra ment és azóta nem tért vissza a tápió-bieskei földeken levő hajlékába, ahova kilencz év előtt költözött ki egész ca-ládjával. A czeplédi rendőrkapitány az egész országban köröztette az eltűn-tet, de hiába. A minap aztán megdöb-bent fordulat állott be a rejtélyes do-logban. Az eltűnt gazdálkodó apja a minap beállított a esendőrörsre. Nem bírja már ki tovább a lelkiismerete a hallgatást, mondta, és őszintén feltárta, hogy az eltűnt saját fia ölte meg. A fiu, aki most huszonegy éves, összeszó-lalkozott az apjával, még pedig annyira, hogy végül előtette, s mikor elesett, puskatussal addig verte, amig bele nem halt. Aztán elásta a holttestet az istá-llóban. A esendőrsg erre a vallo-másra rögtön kiment és az istállóban csakugyan megtalálták a fosztásznak in-dult holttestet. Az apagyilkost letar-tóztatták.

Thaly diszpolgársága.

GYÖNGYÖS. A város a minap köz-gyűlést tartott Ravel helyettes polgár-mester elnöklésével, amelyen Török Kálmán plébános indítványára Thaly Kálmánt, a kurucz idők nagynevű történetbuvárt, egyhangu lelkesedéssel diszpolgárrá választották. A közgyű-lés e határozatáról értesítette Thaly Kálmánt, egyuttal elhatározta, hogy a diszpolgári oklevelet küldöttségilek fog-ják neki átnyujtani. Gyöngyös a tizen-egyedik város, amely Thaly Kálmánt Rákóczi hamvainak hazahozatala körül szerzett érdemeiért diszpolgársággal tünteti ki.

Repülő sárgarépák.

GYÖR. Nagy és izgalmas amazon-harcz folyt le a zöldségpiaczon, amely-

ben résztvettek az összes eladók és az összes vásárlók s lón akkora esete-paté, hogy kevésbe mult, miszerint a Bencéz-sek temploma tornyában félre nem ver-ték a harangokat. Szure Katalin, Thá-lia felkent papnője provokálta a köz-esendhábóritás kriteriumát képező kö-vetkező esekelményt. Ünagysága ugyan-is hangszálai üdőbbé tettele czepléből lebonnyolítása sárgarépa-vételügylet előtt állt. A kofa azonban, árfolyam-emelkedésre való hivatkozással, mege-gdrágán volt csak hájlandó prefektuálni az ügyletet. Ebből szóváltás támadt és korunk nagy elterjedésnek örvendő be-tegsége, az idegesség, csakhamar moz-gásba hozta a fizikailag önmagukkal tehetetlen sárgarépákat. Bombaként röpökdték az ürben az ártatlan esz-pájp-alanyok és leveszelítő állitmán-nyok. Vevő és elárúsító egyaránt titáni harczt vívtak. De kijutott a lövegek-

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA
Dr. J. S. MILLER
184 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül
— dolgozik. —

THE STAR ★ BOOK BINDING CO.,
Aisóvárosi üzlet: 153 East 4 street
Felsóvárosi üzlet: 220 East 109 street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
— JUTANYOS ÁRAK. —

ELADÓ BIRTOK
MAGYARORSZAGON Borsodmegye Meszes és Martonyi községek határá-ban fekvő KAROLA nevű major el-adó. A szántóföld ezer önként — a kaszáló rétet is beleszámítva — 400 korona. Bővebb felvilágosítást adhat MAJOROS JÁNOS
402 So. Washington Ave., Scranton, Pa.

KLEIN ISIDOR
MAGYAR BANKHÁZA
10 HAWKINS AVENUE, RANKIN, Pa.
Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókra ad el jegyeket. Perект, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katonai-ügyeket biztosan elintéz.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontos-sabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONBAN.
P. A. SPRACKLEN
356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

KARAGSONYI AJÁNDÉK AMERIKÁBÓL
Ha Magyarországon hagyott szeretteit karácsonyi ajándékkal akarja meglepni, rendeljen nálunk egy ilyen képen bemutatott, aranyal vastagon futtatott, 15 ékköves órát, melyet mi Magyarország bármely részébe elküldünk. Ára SZÁLLITÁSSAL EGYÜTT 5 DOLLAR, mely összeg a megrendelőkor beküldendő. Amerikai lakosok számára \$4.85. Rendelések csak EGY DOLLÁR küldjön, a többi az átvételnél.
LEVELÉT IGY CZIMEZZE:
The American Novelty Co.,
95 Liberty St., New York City.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

ből a körülállónak is. Így özv. Salamon Dánielnek egy repabombaszilánk a száján, tehát az asszonyok legfőbb- tebb testrészén talált. Nosza lett erre pokoli láma. Nyelvek és karmok motorikus erővel működtek. Két rendőr alig bírta lecsendesíteni a felindult közvéleményt. A répkonzert végül a rendőrségen folyt le.

Örült az oltár előtt.

KAPOSVÁR. Szalmási Nándor, Inkey László, alsóbogáti főerdésznek fia, egy alkalommal az erdőben vadászókkal találkozott. A vadászok futásnak eredtek, csak egyikük maradt ott és fegyverét Szalmásira fogta. Szalmási gyorsabban lekapta fegyverét s mire a vadászok lehetett volna, Szalmási már elsütötte fegyverét. A golyó megdöbbségen jól talált. A vadászok irtóztos sikoltással esett össze és ott Szalmási szeme előtt halt meg.

Ez a tragédia nagyon megviselte az ifjú erdész idegét. Előbb szívbajos lett, majd rémképeket látott, hallucinált és egyre a szerencsétlen orvadászt emlegette. Később az imádkozásban, a túlzott vallásosságban keresett enyhülést lelki kinsajra és lassankint szürke homály borult lelki világára. A gyilkosságba esett fiatalember megtehetőlyodott. Eleinte csendes volt, egyre imádkozott, siet és énekelt, majd dühöngött, úgy hogy hozzátartozói — akik mindent elkövettek, hogy megmentsek — bevitték Kaposvárra, hogy az ottani közpoház elmeosztályán helyezték el. Az ifjú kocsin vitték be Kaposvárra. Amikor a kocsi a Széchenyi-téri r. k. templom előtt haladt el, a templomból kihaltassza énekeszóra Szalmási legrótt kísérei mellől, berohant a templomba, odalugrott az oltár elé és fehangon imádkozott, majd kiabált, jajveszékelt úgy, hogy a megrémült hívek ijedten futottak ki a templomból. Közben hozzátartozói szintén beértek a templomba, ki akarták vezetni, de a szegény beteg erre még jobban kiáltozott, földre vetette magát és úgy vélekedett, hogy alig tudtak hozzáférni. Végre két rendőr segítségével elfogták és nagy erőfeszítéssel sikerült bekisérni a közpoházba.

Borzalmas órák.

LIPPA. A csodával határos módon menekült meg Bogya Ignác szörnyű megpróbáltatás után a haláltól. Egy nyílt kútnak a belsejét vizsgálta, miközben a kut falazata hirtelen bedőlött és Bogyát eltemette. Már mindenki azt hitte, hogy Bogyát a föld agyonnyomta, amikor hangos sirást hallottak a kut mélyéből. Lassan eltávolították a földet és a köveket és tizenötórás munka után sikerült Bogyát még életben találni. Szerencsére a kut falazata úgy dőlt be, hogy kupalakba toronyosult boltozatot alkotott s bár vízben is állott, Bogyának mégis volt levegője. Kisebb horzsolásokon kívül egyéb baja nem történt.

Legőregebb nő halála.

MAKÓ. A minap meghalt egy Weisz Lea nevű asszony 104 éves korában. Weisz Lea egész életén át nyomorgott és soha sem volt beteg. Magas kora ellenére jól látott, kitűnően hallott, észjárása teljesen józan volt és mozdulatai is fürgék voltak. Öt nappal ezelőtt kezdett betegeskedni, míg minap halálutasa nélkül meghalt.

Vízvezeték.

MISKOLCZ. A vízvezeték ügye végre valahára a megvalósulás stádiumához közeledik. A város ugyanis a vizet a Miskolcztól mintegy 3 kilométernyi távolságra fekvő Tapoleza füredből óhajta bevezetni, de a füredtulajdonos a munkási görög kath. püspökséggel nem tudott érdekegyeztetni. Most a püspökség értesítette a várost, hogy a víziterületet 200.000 koronáért hajlandó átengedni. A város képviselőtestülete e napokban tartott ülésén elfogadta a püspökség ajánlatát s megbízta a tanácsot, hogy a szerződést a püspökséggel kösse meg s felkérte Bizony Ákos országgyűlési képviselőt és Lichtenstein József képviselőtestületi tagot, hogy Szentpály István dr. polgármesterrel együtt járjanak el a pénzügyminiszternél a regulektóvénnyek beváltása ügyében, hogy a város olcsó pénzt, illetve olcsó kölcsönt kaphasson. A vízvezeték

ket tehát a jövő év tavaszán már elkészítik.

Esküvő a fegyházbemenés előtt.

NAGYVÁRAD. Basa Péter fényképész pár éve törvénytelen házasságra lépett Horváth Jusztinával. Gyermekek is születtek. A férfi nyomorúságában bankóhamisításra vetemedett. Bűnére rájöttek s a nyáron elítélték 5 évi fegyházra. Most kellett volna elszállítani Illavára. De ő engedelmet kért, hogy megesküdhessen kedvesével. A fegyenc esküvéje most megtörtént. A férj tanuja Várady Zsigmond nagyváradi, az asszony tanuja Molnár Sándor szentesi ügyvéd volt. Az esküvő után a férj csak félórát időt kért, hogy feleségével beszélhessen, aztán elszállították.

Egy tanár jubileuma.

NYIREGYHÁZA. Porubszky Pál, az itteni ág. h. ev. főgimnáziumban a magyar irodalom és történelem tanára, most jutott el működésének 25-ik évfordulójához. Ez alkalommal az iskola kormányzó-tanácsa és tanári kara, tiszteletére ünnepet rendezett, melyen a hivatalos felsőbbégen kívül az egész helyi társadalom képviselőinek színe-java teljes elismeréssel adózott a pedagógia buzgó munkásának s a kultúra önzetlen harcosának. Porubszky két ízben lapszerkesztő is volt, s agitálásával, széleskörű ismereteivel és egyenes jellemével a városi intézmények nagy részének jelentékeny tényezője.

Elfogott cigányok.

NYIREGYHÁZA. Bleier József kemecei járásörmester Timár község határában elfogott egy cigánykaravánt, köztük Makula József vezért. Ez társaival együtt részese a két év előtti kisvárdai postarablásnak és a kemecei petroleumgyárból elkövetett kasszarablásoknak. Mindnyájukat átkísérték a nyiregyházi ügyészséghez.

Köbor cigányok.

RIMASZOMBAT. Gömör-Kishont vármegye törvényhatósága Fáy Gyula főispán elnökletével tartotta közgyűlését. A köbor cigányok ügyében elhatározták, hogy felirathat fogják kérni a kormánytól e kérdés rendezését. A közgyűlés elhatározta, hogy a kormánytól a megyei pénztár visszaállítását kéri meg. A megye és a bolgár fejedelmek kívánságára azt fogják kérni a kormánytól, hogy Garamkő község nevét Kohárházára változtassák át.

Ókori lelet.

SZENTES. Csallány Gábor, a csongrádmezei múzeum őre, a közeli Szegvár község határában végeztet régészeti ásatai alkalmával több germán, gótgépida sírra akadt. A csontvázak mellett különböző tárgyak, bronz díszek és a múzeumokban is csak ritkán látható préselt edények jó állapotban hevertek. Az egyik sírban a fejnél levő edény közelében egy mivű Theodosius-féle arany fénylött. Csallány Gábor folytatja kutatásait, mert valószínű, hogy az ásatok helye ókori temető.

Öngyilkos szerelmes pár.

TEMESVÁR. Lerch József temesvári villamos vasúti kalauz három évig közös háztartásban élt egy elvált asszonnyal, Koch Ferenczével, született Wagner Herminával. Néhány héttel ezelőtt elváltak és nemsokára rá Lerch megnősült. Minap a két volt szerelmes találkozott egymással és ez a találkozás végzetessé vált rájuk nézve. Bezárkóztak Kochné lakásába és közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. Lerchet a forgópisztoly golyója rögtön megölte, míg az asszonyt haldokolva vitték a kórházba. Egy hátrahagyott ievében öngyilkosságuk akául azt mondják, hogy nem lehettek egymáséi és ezért mentek a halálba.

A régi harag.

SZATMÁRNÉMETHI. Id. Bodó József nagydobosi jómódu földművest hazament fényes nappal két régi haragosa: Parag József és Béres Gyula megtámadta és karókkal agyonverte. Bodó szörnyet halt. Bodó fiát, ki apja segítségére sietett, szintén félholtra verték. Az esetnek számos nézője volt, de nem mertek a merénylőkhöz közeledni, míg a csendőrök meg nem érkeztek, kik a merénylőket az ügyészségre hozták.

A KIRÁLY SZAVA.

Miképp védi egy ügyvéd Zsengellér Mártont.

Egy vidéki fiskálist a napokban fel-függesztették pár hónapra az ügyvédi gyakorlatról. Hogy mi mindent követett el, az nem tartozik szorosan ide, csupán az egyik esetét vannak hivatalva megörökíteni ezek a sorok.

A gazdag parasztot elítélték két esztendőre, mert levert valakit. Meglehet, hogy az Eszterházyak gőgösek, kerül itt-ott régi magyar familia, amelyik azt is megválogatja, hogy melyik gróffal érintkezze, melyikkel ne, — de mi az ő nagyralátó büszkeségük a magyar paraszttal gőgösködés?

A két hold „sajátom” gazdálkodó lenézi a napszámot, a tíz holdas félvállról beszél a kisbérrel, mindnyáján felülvalónak képzeli magát az ötven holdas, hiszen ő nem csupán „választmány” a körben, hanem esetleg elnök is, aki egy kocsin járt választások idején a nagyságos képviselő ural.

A rangbeli különbség megnyilvánul az érintkezésben, véleménynyilvánításban s mindig a szegényebb a „paraszt”, meg a „kódus”.

Ilyen előkelő férfival esett meg, hogy dorongot hajított a zsellérhez és fölötté szigorúan találta megsejteni. Azt hiszem, rá is ment, amit a két esztendő bizonyít legjobban. Az ügy megjárta minden fórumot, legfelül aztán változtatkaivalmit az indokoláson, kijelentették, hogy ezt a paragrafust így, azt pedig amugy kellett értelmezni, — de Zsengellér Mártonon rajtahagyták a két esztendőt, amit ezek szerint le is kell ülnie.

Iszonyuan bántotta a dolog, mert világszűfja lesz örökké. A kismembek általában nem tekintik diffamáló dolognak, ha verekedésért kell ülni, ezért nek meg a legény jó házból is feleséget. De egy Zsengellér nem ülhet, az már szent!

A jeles férfi ugyan kénytelen volt megkezdeni a fogságot, bizakodott azonban a feleségében, aki házalt reggeltől estig és sorba vette a fiskálisokat, hogy melyik segíthet? Megnézték az ügyet itt is, ott is, aztán elküldték.

Legjobb kitölteni az időt, felesleges itt minden pénzkidobás, mert nem lehet segíteni.

Akkor eljutott a mi fiskálisunkhoz. — Vállal-e? Az összeráncolta a homlokát. — Nehéz ügy, kutyául nehéz, de ezer pengőért kireparálom. — Nem sajnálom a pénzt.

Annyira nem sajnálja, hogy előre ki is fizette. — Csak jól csinálja! — Bizza rám. Zsengellér Márton ezalatt ette a rabok keserű kenyerét, a felesége pedig untszolta az ügyvédet.

— Lesz-e már belőle valami? — Ejnye, lelkem, nem megy az olyan gyorsan! Az ötletet is az asszonytól kapta meg, hogy miképpen lehetne valamit csinálni. Jón egyszer lélekszakadva: — Azt olvasson az újságban, hogy Pesten a király, ő bizonyára segít. — Ez már igaz! — hagyta rá az ügyvéd.

— Nem sajnálom a költséget, gyereünk hozzá!

Utaztak is nyomban Budapestre, ahol meg már azon akadt fel a fiskális, hogy az asszony minden áron a felség elé akart jutni.

— Iohó, lelkem, az nem megy olyan könnyen! A királyljal nem beszélhet ám mindenki, de meg nem is tanácsos. Velelenül elszójja magát és kész a baj. Szegény ura többet is kaphat.

— Lám, lám, — tőrülgette szája szélét a néne, — erre nem is gondoltam. Hát csak menjen maga lelkem, ügyvéd ur egymagányosan, oszt szépen kérje, hogy kegyelmezzen az én Mártonomnak. Megvárom idekint.

A prókator el is vezette Zsengellérné a várkört, ott magára hagyva, be ment és sétált jó darabot az ellenkező oldalon. Mikor pedig úgy gondolta, hogy már elég lesz, előkerült megint.

— Rendben van minden, — intett már messziről az asszony felé. — A király nagyon jó kedvében volt, azt mondta, elegendi az ura büntetését.

Amazt mintha valami bizonytalan-ság bántotta volna.

— Jól van, jól, hol az irás róla;

— Az ügyvéd ur szörnyű dühbe jött.

— Ejnye, a józreggelét a maga fejének! Hogy merésze maga a király szavában kételkedni?

Egyelőre nem is mert, csak akkor fogott gyanut, mikor az ura, eltöltvén a két esztendőt, szabadlábra helyeződött. Akkor azonban már együtt tették meg a kamaránál a feljelentést.

JUBILEUM
A YORKVILLEI MAGYAR TÁRSAS ÉS BETEGSEGELYZŐ EGYLET 1907. november hó 24-én, vasárnap este 8 órakor a LABOR TEMPLE dísztermében — 247 East, 84-k utca — az egyetel női osztályának tiszteves fennállása alkalmából színelőadással egybekötött fényes táncvigalmat rendez. Színe kerüli:
A DOKTOR UR
Böhözt 3 felvonásban. Irta: MOLNÁR FERENCZ.
A darabot KARDOS DEZSŐ rendezti, aki egyuttal Puzsér szerepét fogja játszani. El alakításával a régi magyar egyetelné is sikert aratott. Ügyelő: DEUTSCH MÓR. A főszerepek Láng Adél, Haris Hermina, Molnár Janka, Gross Mariska urhölgyek és Révész Ede, Gruenberger Soma, Gerő Károly, Ehrlich L. A. urak kezeiben vannak. A bizottság a helybeli és környékbeli magyarságnak kellemes estélyt helyez kilátásba.

KÖZVETLEN CSOMAGSZÁLLÍTÁS AZ Ó-HAZÁBA.
HONFITÁRSAIM ÉS AZ Ó-HAZÁBAN MARADT HOZZÁTARTOZÓIK ÉRDEKÉBEN KÖZVETLEN EXPRESSZ CSOMAGSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLYT SZERVEZTEM, AMELY A LEGKISEBB SÜLYU CSOMAGOT IS A LEGGYORSABBAN, A LEGOLCSÓBB DÍJTÉTELEK MELLETT SZÁLLITJA AMERIKA BÄRMELY VÄROSÄBÖL AZ Ó-HAZA BÄRMELY HELYSÉGÉBE.
A KÖZELGÖ KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI ÜNNEPEK ALKALMÄBÖL AJANLOM EZEN OSZTÁLYOMAT HONFITÁRSAIM SZIVES FIGYELMÉBE!
DÍJTÉTELEK VÉGETT SZIVESKEDJENEK KÖZVETLEN HOZZÁM FORDULNI.
ÄLLANDÓ ÜGYFELEMIN PÉNZKÜLDEMÉNYEIT BÄRMILYEN MAGASSÄGBAN
KÉT NAP ALATT HÉZBESÍTEM AZ Ó-HAZÄBAN CSEKÉLY 68 CENT LEFIZETÉSE ELLENÉBEN.
IRJANAK PROSPEKTUSÉRT ÉS MEGRENDELÖ LEVÉLÉRT. **DÍJMENTESEN KÜLDÖM!**
LÄNG JÖZSEF
a „NEMZETKÖZI UTAZÄSI IRODA ÉS PÉNZVÄLTÖ TÄRSASÄG” igazgatója.
1496 SECOND AVENUE, Cor., 78th STREET, NEW YORK, N. Y.

SZÉPÍTÖKURÄK HÄZI HASZNÄLATRA.
BÖRSZÉPÍTÖ KURA a normális, ép, tiszta arcbör szépségének äpolására és megörzésére; száraz, somörös, durva, hámlió, feszülö, viszketö, hervadó bőrre; ránczok és libabör ellen.
BÖRGYÖGYITÖ KURA fényes, zsíros, pörusos, atkäs (mitlteseres), pattanásos (vimmes) arcz, vörös arcz, vörös orr, vörös kéz, fagyási foltok és izzadás ellen.
BÖRTISZITÖ KURA elszárgult, lebarant, napstötött arczok fehértésére; szepölö és májfolt ellen.
HÄMLASZTÖ KURA tenesefoltok, tág pórusok, pattanásnyomok, rözspattadás (rosacea), börkeményedés, borlivág, himlöhely és sebhely ellen.
Mindem egyes készlet ÄRÄ 3 DOLLÄR. Készíti és elärusítja személyesen, vagy posta utján
PARTOS PATIKÄJÄBÄN
160—2-k Avenue 10-k utca sarkán NEW YORK.

MOLNÄR KÄRÖLY
Cleveland, O. 2747 E. 78. st. alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pörftözésäbe. Pompásnäl pompásabb italok, tüzös magyár borok, kitünö szivarok, billiárd, kuglizó, stb. ällanak a közönség rendelkezésére.

HUNFALVY HUGÖ
Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzöi hivatal. — Iroda a föpostälval szemben. 231 BROADWAY New York City.

THE RONAY CO.,
1310 FIFTH AVENUE, PITTSBURG, PA.
ajánlja honfitársai szives támogatásäba pompásan berendezett üzletét, amelyben importált aruk a legjobb minöségben, kitünö olvasmányok, remek kiállítású és minden vallásfelekezetiek számára irit imädösög könyvek, hodaszerek, irészkönyvek, jögája hazai dohány és szivarok, arany és ezüst ékszerök, valódi tajték és selmezi pipák, száraz, szegedi paprika, lipjöi turó, tiszajlakai bajuszpedró, stb., a legjutányosabb árban kaphatók.

KRAJNYÄK JÄNÖS
Cleveland, O. 2755 East 79th street alatti legmodernebbül berendezett szalonját ajánlja honfitársai pörftözésäbe. Kitünö whiskey, törköly, nemkülömben mindig friss bordó és üveg sör, tüzös magyár borok, finom zamata szivarok, billiárd, stb. ällanak a közönség rendelkezésére.

OLVASÖINKHOZ. Dr. Pölya László ur beépített lapunk munkatársai soräba. Mint ilyen, előfizetésli és hirdetésli díjak felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk ö honfitársaink figyelmébe és pörftözésäbe.

BENCZE JÄNÖS ur PASSAICON, N. J. képviseli a Bevändoröket. Elözizetésli díjak felvételére és nyugtázására fel van jogositva. Melegen ajánljuk ö passaión honfitársaink pörftözésäbe.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET
280 BOWERY, NEW YORK City.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklö gépeknek.
A LEGKIVÄLÖBB ÉS LEGVÄLTÖZÄTÖSÄBB MAGYÄR DALOKKÄL.
— Egy gép ära 3 dollár 50 centtöl felföl. — Magyar dalok darabja 35 cent.
— MEGBIZHATÖ MAGYÄR ÜZLET. — Magyar levelekre magyarul válaszolnak.
ENT RPRISE LIGHT CO.,
280 BOWERY, — NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK
182—184 BROADWAY, fiök a Bowery és Grand st. sarkán, NEW YORK
TÖKE ÉS FELESLEG \$1,850,000
R. W. Jones, Jr. elnök, Nelson G. Ayres, első alelnök, Ludvig Nissen, Erskine Hewitt, Carlos J. Day alelnökök, R. B. Estabrook, helyettes pénztáros, Geo. W. Adams, pénztáros, Leopold Friedrich, a külföldi osztály vezetője.
SZIVESIESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTÖTÉSRE KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÖK SZÄMÄRÄ HITELEKVELEKET FOLYÖSITUNK IMPORTÄLÖ KERESKEDÖKNEK ÜZLETIHITELT BIZTOSITUNK — VESZÜNK ÉS ELADUNK —
MAGYÄR ÉS OSZTRÄK ÉRTÉKPÄPIROKAT

UJ GAZDA! UJ REND!
— Elsörendü magyar szakácsné —
PITTSBURGHAN
az egyetlen szépen berendezett magyar ÉTTEREM ÉS KÄVÉHÄZ a
LITTLE HUNGARY
ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.
EBÉD ÉS VÄCSÖRÄ ALATT
— KITÜNÖ ZENE —
911 FIFTH AVENUE
VAJDA IGNÄCZ, tulajdonos.

Péntek, no
Egri
RMG
Ia
(Husz
— Hova
esey a cig
A cigizár
porgott, s
hogy alig l
— Kerül
ta.
— Mi va
— Semm
— Erdö
— Kerte
A cigizár
— Csóna
Csakugy
röl. A es
tan ütök
volt nekik
A többi
hogy mási
— Hány
Mekesey.
— Nyol
gány.
Ö már
gel.
— Csak
mert te m
csosok.
Janosi l
tyi is. Cs
ben.
— Eleg
esey, — G
— Nem
Gergely.
mind a ké
lom, evez
— Hát
— Én,
ketve a cz
— Hát
ba, ha épp
— Nem
Gergely r
tulsó par
érv viz v
— Hát
— Néz
font pus
gyujtom.
vetem kö
a csónák
aztán me
vartak le
tunk vel
S odan
meg az ad
— Csül
Mekesey
dzsial pat
egy örán
Csendesé
Matyival
kor lebe
merte, az
schol sen
A törö
haladtak
— Per
totta az ö
— Per
a másik.
Amire
— Per
aga! Ba
Beleny
nyi vast
a puska
— No
szárazat.
Eva k
góját, és
pény köz
Gergely
lyóvá fo
jébe; esa
puskapor
— Föl
ger közö
zójét.
— Jól
amely a
tük volt,
csónakja
nyire egy
a lapos l
— Ég
— Ég.
— No
evezz mo
csónakot
ra vigá
hanem i
el, ha ép
— Ma
— Mil
szünk, a
orráról s
is talán.
ban, ami
nem szá

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Írta: Gárdonyi Géza.

(Huszonnyolcadik folytatás.)

— Hova menjünk? — kérdezte Mekesey a cigányt.

A cigány a csónak tulsó farán kugorgott, s annyira vaczogott a foga, hogy alig bírt felelni.

— Kerüljük meg a várt, — mondotta.

— Mi van a váron túl?

— Semmi.

— Erdő, mező?

— Kertek, bokros helyek.

A cigányleány felsikoltott:

— Csónakot találtak!

Csakugyan csónak indult el a parttól. A csónak tele volt katonával. Hatán ültek benne, de csak két evezőjük volt nekik is.

A többi török ugylátszik, széfutott, hogy másik csónakot is kerítsen.

— Hányan vagytok? — kérdezte Mekesey.

— Nyolczan, — felelte hamar a cigány.

— Ő már akkor számolt a mennyiséggel.

— Csak hatan, — felelte Mekesey, — mert te meg a leány nem vagytok harczosok.

Jancsi kivonta a kardját; Éva is, Matyi is. Csak Gergely motozott a zsebében.

— Előgen vagytok, — felelte Mekesey, — én majd az evezővel dolgozok.

— Nem harczolhatunk, — szólott Gergely. — Ha utólnérnek bennünket, mind a két csónak felfordul. Azt ajánlom, evezz Skutari felé.

— Hát ki nem tud uszni?

— Én, nagyságos ur, — felelte reszketve a cigány.

— Hát kapaszkodjál a csónak orrába, ha éppen felfordul.

— Nem úgy lesz az Pista, — szólott Gergely nyugodtan. — Csak evezd te a tulsó part felé, hogy ahol már derékig érő víz van, megvethessük a lábunkat.

— Hát aztán.

— Nézd, én összecsozóztam itt két font puskaport. Megviszitem, és meggrajtom. Mihelyest közel érnek, odavetem közejük. Akkor aztán ugorj ki a csónakból. Utánad én, aztán Jancsi, aztán meg Matyi. A törökök olyan zavartak lesznek, hogy könnyen elbánnakunk velük.

S odanyújtotta a cigánynak a taplót meg az aczelt:

— Csúhölj, cigány!

Mekesey szó nélkül kanyarodott az árszai part felé. De messze voltak még: egy óránál is tovább kellett evezniök. Csendesen ültek a csónakban. Mekesey Matyival felváltva evezett. Olykor-olykor lehoesátotta az evezőt és a vizet mérte, azonban ott még mély volt a víz, sehöl sem érte a talajt az evezőlápat.

A törökök ezalatt folyton kiáltozva haladtak utánnk.

— Perzevenk dinini szikeim! kiáltotta az egyik.

— Perzevenk baktadsi! — kiáltotta a másik.

André Gergely is visszakiáltott:

— Perzevenk kenef óglu! Hersziz agul! Batakdsi aga!

Belenyult a tengerbe, és a térdén újjnyi vastagságu fekete térszátvá gyurta a puskaport.

— No most évám, a középebe egy kis szúrazat.

Éva kiesavarta a portartó szaru dugóját, és száraz puskaport öntött a lepény középebe.

Gergely behajította a lepényt, s gölyvő formálta, lehoesavarta a kendőjébe; csak egy nyílást hagyott, hogy a puskapornak tüzet adhasson.

— Pöld, — mondotta Mekesey a tenger közepén, ahogy lehoesátotta az evezőjét.

— Jól dolgozott a fiu. Az a távolság, amely a törökök elindulásakor közöttük volt, alig kisebbedett. S a törökök csónakja annyira lehetett, mint amennyire egy erőskaru ember el tudja dobni a lapos követ.

— Ége-e a tapló? — kérdezte Gergely.

— Ég, — felelte a cigány.

— No csak tartsd. Te meg Mekesey, evezd most lassabban, s úgy fordítsd a csónakot, hogy oldalt kerülj. Csak arra vigyázz, hogy belénk ne ütközzenek, hanem inkább mellettünk rohanjanak el, ha éppen nagyon nekünk jönnek.

— Majd kitérek, ne félj.

— Mikor már csak tíz lépésnyire leszünk, a cigány csuszszék le a csónak orráról a vízbe, a cigányleány is. Te is talán, Éva, de csak abban a pillanatban, amint én a tüzet átdobtam. Nekik nem szabad megsejtenők, hogy itt csak

derékig ér a víz. Hadd uszszanak!

Egyet szorított még a kendőn s a fogával is húzott rajta. Aztán folytatta:

— Ha a tűz kiveti őket a csónakból, te Mekesey mégis maradj itt a csónakban az evezőlápattal. Mi ketten Jancsival a vízbe ugrunk, és az uszókot beretvéljük. Ha nagy lesz a zavar, akkor te, Matyi, a csónakjukat iparkodjál megragadni, s amelyek belekapaszzkodik, azt vágd.

— Hát én? — kérdezte a cigányt.

— Ti hárman a csónakunkat tartjátok, hogy Mekesey fel ne düljön.

Aztán Éva füléhez hajolt, és belesugarta:

— Te a csónak tulsó oldalán ereszkedj a vízbe, s bukj alá, nehogy a puskapor megüsse az arcodat. Aztán kapd el a másik evezőt, és azzal üsd a törököt, amelyik közeledbe ér. Az evező mégis csak hosszabb, mint a kard.

A törökök látták, hogy a két csónak köze fogy. Diadalívöltésük jelezte, hogy bizonyosnak veszik a győzelmet.

Mikor már csak harmincz lépésnyi volt közöttük a távolság, Mekesey ledugta a lapátot.

— Derékig ér a víz, — mondotta.

— Hát akkor álljunk meg, — felelte Gergely.

S felállott.

— Add ide a taplót, — mondotta a cigánynak.

Azzal átkiáltott a törököknek:

— Mit akartok?

— Majd megtudod! — felelték azok farkasnevetéssel.

Gergely odaadta a taplót és kendőt Évának, s felvette a csónak számolyát. Feléjük dobta.

A számoly nagy loesasanással esett a csónak elé. Az evező török, hogy víz loesasant hátulról a nyakába, abbahagyta az evezést, és visszanezett, hogy mi loesasant?

A csónak magától uszott közelebb.

Mikor már alig tizenöt lépésnyire volt, Gergely odaérintette a puskaporthoz a taplót. A por vörös izzással sitergett.

Gergely csak egy pillanatig várt vele. Egy jól irányzott mozdulattal beledobta a török csónakba.

A törökök már kivont karddal álltak akkor, de hogy ez a tüzes sárkány átrepült, szétmozdultak. A következő pillanatban mintha tüzi szökőkúttá változott volna a csónak, aztán meg háromlós láng esapott fel nagy puffanással közöttük.

A török csónak felfordult.

A hat török hatfelé kapva loesasant bele a tengerbe.

— Rajta! — kiáltotta Gergely.

Azonban a szemük káprázott az elviláglant fénytől.

Egyik se látott semmit. Egy perc is beletelt, míg Gergely megpillantotta az első törököt, amelyik a csónakjukba kapott, s egy nagy rántással Mekeseyt kilödtötte.

Gergely rácsapott a karddal, s érezte, hogy a kardja keményet ért.

— Üssétek őket! — kiáltotta.

De azok is csak félvakan dolgoztak. Mikorra megtért a szemük ereje, Mekeseyt látták erős birkózásban egy vállas törökkel.

Gergely arra is rávágott és fejen találta. A török erre neki fordult, és az öklével úgy vállon ütötte Gergelyt, hogy a fiu majd elesett. De ekkor meg Mekesey kapaszkodott a törökbe. Megragadta hátulról a nyakát, és belenyomta a vízbe. Tartotta, míg csak bugybörékolt.

Ezalatt Jancsi is megtette a magát; nekiesett annak a töröknek, aki már egyet kapott Gergelytől. Addig vagdosta, döfkölte, mignem a török a vízbe dőlt. Matyi meg egymaga két törököt szurt agyon a vízbe!

A hathól kettőnek sikerlét elusznia a veszedelemből. Az egyik Skutari felé vitte az életét. Olyan volt a vizen, mint valami dinnye. A másik a számolyt a hasa alá fogva uszott nagy igyekezettel vissza Stambul felé, s az meg olyan volt, mint valami uszó kutya.

nénk beszélni.

— Nem lehet.

— De nekünk kell.

— Nem lehet!

— Miért nem lehet?

— Meghagyta, hogy idegent ne bosszússak hozzá, mert sok a dolga. Hurczolkodik.

Valami hat katona állt és guggolt a fal árnyékában. Öreg cigányasszony jósolt ott nekik rostán rázott tarka babból.

Az egyik leány, a kisebbik, bátran odament a katonák közé, és megszólította a cigányasszonyt:

— Lálaká. Az ör nem akar beereszteni. Küldj be valakit Veli béghez, hogy ajándékot hoztunk.

A cigányasszony éppen valami érdekes jóslatnál tartott. Őt csoportba osztotta a babot, és így szólt a katonáknak:

— Most pedig nem folytatom addig tovább, amíg be nem mégy a béghez, és meg nem jelented neki, hogy olaszok vannak itt; ajándékot hoztak.

A megszólítottak már vörös volt a képe az izgatottságtól. Egyet vakarintott a tarkóján, aztán felkelt és besietett.

Nem telt belé tíz perc, újra megjelent a kapuban és intett az olaszoknak:

— Kövessetek.

Azzal megindult az olaszok előtt. Átvezette őket egynehány folyosón, majd egy kerten a malom mellett, majd újból egy másik kerten, amely óriáslevelű salátával volt tele.

Ebből a katona leszakított egy fejet, s azon nyersen levelezni kezdte. Megkiáltta vele a leányokat is:

— Egyetek maruját.

A cigányleány elfogadott egy levelet, s odakínálta a társának.

— Nem kell, köszönöm, Cserhán.

— De egyél! Jó.

— Tudom, hogy jó, de mi nem így szoktuk.

— Hát hogyan? Sóval?

— Sóval, de főképpen rántott csirkével.

Az egyik olasz tolmácsolta mindig a beszédüket, — s mivelhogy a két leány mindig beszélgetett, s néhányszor a tolmács elfordult, a leány mindig megszólította:

— Gergely, mit mond Cserhán.

Két óriás fal között volt ez a kert.

Kettős vár. A hét torony a közepén külön fallal van összekötve.

— A toronyok is ilyen kettősek, — magyarázta Gergelynek a leány. — Egy katona beszélte egyszer a koresmában, ahol az éjtel háltunk, hogy ezek a toronyok tömve vannak arannyal, ezüsttel. Ó már söpört ottan, s benézett a kulcslyukon.

— Azért őri ez annyi katona, — felelte busan Jancsi.

A fiu különben izgatott volt. Hol elpirult, hol elsápadt, s mindenfelé nézett, hallgatódzótt.

Elérték a bég hajlékát. Nem is volt több ház belül a fal mentén, csak a sok vastag ágyu; minden ötven lépésre egy; mellette a rozsdás golyók gulába rakottan.

A bég udvara tele volt ládával, meg egy vörös vászonnál készült sátor részeivel. Fegyverek, tábori butorok és szőnyegek heverték szanaszét a káriszon meg a gondozott virággyazonon. Aki innen elmege, ugylátszik, nem fog találkozni azzal, aki utána jön.

Tíz-tizenöt katona rakodott a ládákba.

A bég ott állt közöttük, és szintén salátát evett.

Félrehívta az olaszokat a bástyafal mentén, s egy kifélé néző vastag ágyu kerekére ülve, folytatta a salátázást.

— No, mit akartok? — kérdezte jókedvűen.

Gergely előállt, és kalapját a kezében tartva, szóltott török nyelven:

— Uram, mi olasz énekesek vagyunk, s az éjtel itt halásztunk a vár alatt. Tudod, uram, szegények vagyunk, hát estétkint halásznunk kell. Hanem az éjtel nemcsak halat fogtunk. Ahogy kihuzzuk a hálót, valami megcsillanik benne. Nézzük, micsoda, hát egy gyönyörű aranytányér.

— Mi a manó!

— Az, uram. Nézd itt van, láttál-e ennél szebbet?

Ezt mondvá a zsebébe nyult, és egy kis aranytányért vett elő, amelynek közepén remeklő kivert görög istenalakok domborodtak.

— Masallah! — kiáltott a bég a tányért forgatva.

S a szeme a gyönyörűségtől emeredt.

— Magunk se láttunk ehhez hasonlót, — folytatta Gergely. — Azon gondoltunk, hogy mihez fogjunk vele? Ha eladjuk, ránk fogják, hogy loptuk, s Isten tudja, micsoda bajba kerülünk!

Ha nem adjuk el, mit ér annak a tányér, akinek nincs mit ennie?

(Folytatása következik.)

A GYERMEK.

Írta: Pásztor József.

— Parancsolj helyet, — szólott Gyulai orvostanár a szobájába belépő öcséséhez. — Rögtön jövök, csak a kezem mosom meg. Gyujts rá. Találsz szivart ott a sarokasztalkán.

Az inas a szomszéd szobából egy tálcán edényeket s az ebéd maradékait vitte ki. Az elegáns, harmincz év körüli fiatal ember körülnézett a bátyja kényelmes agglégénylakásán, a szivaros asztalkához lépett, egy cigarettát húzott elő az asztalon álló finom kis ezüst dobozból, rágyújtott s belevetette magát a szoba közepén álló egyik kényelmes karosszékbé.

Gyulai kilépett a tapéta-ajtón a fürdőszobából, néhány gombot begombolt hosszú vászon háziköppönyegén s öcsésé felé nyujtotta a kezét:

— Nos hát teljesen rendben vagytok már? Mikor lesz az esküvőtök?

A fiatal ember arcán kellemes mosoly futott végig.

— A jövő hónap huszonhatodikán, — felelt. — Tegnap referált az após a hozományról s mondhatom, meglepetést tartogatott a számomra.

— Nagyon örülök, — szólott közbe Gyulai.

— Magam is. Képzelted, — folytatta a fiatal ember s a jobblábát könyvedén átfektette a ballábara. A cigarettájáról egy ügyes érintéssel levette a hamut az előtte álló kis, alacsony, gyöngyházzal berakott keleti asztalkán álló bronz hamutartóra.

— Tudtam, hogy szép hozomány lesz, de ennyre mégsem számítottam. Két-száz ezer korona készpénzben és értékpapírban.

— Ez szép, — felelt Gyulai lassan.

A másik vidáman folytatta:

— Gízike nagyon bájos, fiatal, művelt. Azt hiszem, kellemes életet folytathatunk.

— Irigyellek.

Az öcsésének felesillant a szeme, biztatólag mondta:

— Hiszen csak rajtad mulik. Csak a kisujjadat kellene kinyujtanod. Ilyen elismert embernek, mint te, ilyen praxissal. Én csodálkozom is.

Gyulai elutasítólag intett a kezével. Egy kis szomorúsággal mérte végig az elegáns, életvidám fiatal embert.

— Én már letörtem rég. Most kezdjek hozzá újra? Negyvenöt éves koromban! Esküvő előtt állottam egyszer én is. Igy, mint te most. Nem mondhatnám, hogy valami nagyon rajongtam azért a leányért, de az alkalom kedvező volt. A leány gazdag, fiatal, eszinos, élkeles s talán szeretett is. Mit tudom én. Ezt a legnehezebb tudni egy fiatal, jól nevelt leányról. A mi körünk felfogása szerint pompás házasság lett volna belőle, de én magam téptem szét a viszonyt.

— De hát mi volt tulajdonképpen az oka, hogy semmi sem lett a házasságból?

— Ezt hagyjuk, — szólott Gyulai s elborult az arca.

Néhány pillanatnyi szünet állott be, mely az előbbi könnyed hangot komolyabbra változtatta. Gyulai öcsésének az arcára valami kelletlen kifejezés ült, amint újra kezdte:

— Azt hiszem, romantikus voltál egy kicsit. Igen, igen. Ez könnyen megtörténik a magatok fajta tudóssal. Belemértők a tudományba s míg az emberi testet a legparányibb alkatrészekre tudjátok boncolni, az életet elhanyagoljátok. Értetni kell az élethez, barátom, s ennek a legfontosabb kelléke, hogy az ember az érzéseit úgy regulázza, mint az óraműves egy tökéletes szerkezetű órát.

— Nem tudsz semmit és össze-vissza beszélsz, — felelt Gyulai boszusan.

— Hát jó, hagyjuk, — szólott a másik

közönyös mosolylyal. — Beszéljünk más valamiről, amiért tulajdonképpen idejöttem hozzád. Az esküvőm előtt rendezni akarom az ügyeimet, minden olyan dolgot el akarok távolítani a multamból, ami zavarólag hatna a házasságomra. Nekem gyermekem van. Gyulai felültötte a fejét.

— Ugy? — mondotta nyomatékosan.

Hunga-Win-Gro
A LEGKEDVESEBB KARACSONYI AJÁNDEK AZ Ó-HAZÁBOL.
Az általunk direkt importált legkiválóbb magyar borok, pezsgőborok, szilvium, cognac és likörök különféle fajából összeállított 12 eredeti üveget tartalmazó HUNGAWINGRO borosládák választék szerint \$7.50, \$10.50, \$12.50, \$15, \$18 és \$20 árakban megrendelhetők nálunk. — Részletes prospektust szívesen küldünk.
AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE-GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY.
LEOPOLD MOLNAR, Pres.
41 Park Row, NEW YORK, City.

CAFÉ BRESLAU
MAGYAR KÁVÉHAZ
188—190 második Avenue, New York a 12-ik utca sarkán.
— Kitévő M A G Y A R konyha. —
Tulajdonosok: Rabbach és Schembeck.

AZ ÖREG BANYASZ
nevé szálloda és vendéglő tulajdonosa a német nyelvű újságok honfitársak szíves támogatására. A szállodában kényelmesen berendezett, szép, egészséges, tisztaságok jutányos árban—a vendéglőben, mely éjjel-nappal nyitva, olcsón a legpompásabb magyar konyha.
PROK JÓZSEF és DVORSZKY EDE,
512 SECOND AVENUE,
PITTSBURG, PA.

VIOLET ARZCREAM
Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Új arczbort ad. Ára 50 cent.
G L A D I A T O R
legjobb haj- és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előlege beküldése mellett bárhová megküldi a feltaláló.
Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON
NAAR MANFRED
békébróhoz,
15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.,
aki tanácsot, segítséggel látja el.
MAGYAR, NEM T, TÓT, LENGYEL stb.
TOLMÁCS MINDIG KÉZNÉL.

A NAP
A magyar újságírás szentkezése. Magyarországi legügynökség és legjelentősebb napilapja.
Felelős szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főszerkesztője: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.
A NAP a 48-as esztendő leghibetlenebb katonája s a 67-es politika legkeresztényesebb újságja.
A NAP nemcsak a legkiválóbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.—
Félévre \$2.50
Negyedévre \$1.25
Mutatványsszámokak készséggel küldi.
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Rókk Szilárd-u. 9. sz.

Fényképezési Műterem
Ha ezen hirtetést kívánja s b e h o z z a, minden tucat kép után kap INGYEN egy életnagyságu képet. A legjobb felvételek.
VAGY RNAP is NYITVA
S. ROBINSON
fényképező
1716 Centre Avenue, PITTSBURG, Pa.

RIZSAK JÁNOS
passzálé pénzkiadó budapesti irodája
IV., Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKIADÓ és VÁLTOINTÉZETE
127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.
Mindenemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációsilag hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.
Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Uthaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.
FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

1907. november 24-ig a 247. sz. újságtól kezdve: —
Játszani DEUTSCH Mariška A. urak kellemes
HOZZA- CSO- A LEG- AN, A
RMELY
ALKAL- RSAIM
ZV ET-
BÁRMI
ELLE-
Ó. LE-
gazdátója, K. N. Y.
ur
a Bevándorlók és nyugtáztatásunkat őt passziól
ZLET
RK City. legújabb
TOSABB
fél. —
ET. —
zinak.
K CO.,
K CITY.
NK
W YORK
Ersikine Geo. W. éje.
ESRRE
NK
OSITUNK
OK AT

— Nem olyan nagy dolog az egész, — folytatta Gyulai öccse. — Baleset. Az emberrel százszor megtörténhetne s egyszer véletlenül megtörténhetik. Azt hiszem, nem kell bővebben magyaráznom.

— És a nő? Miféle nő?
— Nem társasági. Egyszerű leány. Rászorult arra, hogy támogassam is. Rendesen küldtem neki a pénzt havonta. Éppen ez a része az ügynek az, amihez a segítségemet kérem.

— Az én segítségemet?
— Igen. Beláthatod, hogy most, ha megpróbálom, nekem minden szálát kétféle kell vágnom, ami — ehhez a szerencsés viszonyhoz fűz. Meg akarom tehát magamat kímélni a pénzküldözgetés kellemetlenségeitől is. Végkielégítést akarok adni a leánynak. Nem akarom ezt levélben megtenni, személyesen még kevésbé. Bizonyosan stilszerűnek tartanám, hogy az ilyenkor szokásos érzeny jelenetet eljátszsa. Kíméletlen azonban nem akarok lenni, azért akarlak erre téged felkérni. Te ezt komolyan, nyugodtan elintézed.

Gyulai felugrott. Nyugtalannul jár-kált fel s alá a szobában, amint izgatottan dobálta öccse felé a szavakat:

— Tévedsz, ha azt hiszed, hogy én ilyen dologban segítségére leszek. Nagyon tévedsz! Ha segítettél világra jönni egy új életet, felelsz is érte. Intézd a dolgot magad!

A fiatal ember felállt.

— Nem értelek, — hebegte meglepetten. — Miért indulsz úgy fel? Ezer ilyen eset van. Nem tudom, mivel vádolhatsz? Gondoskodtam rólok eddig rendszeren. Csak nem akard azt, hogy a leányt feleségül vegyem? Tölem ilyen álfilozófiát nem várhatsz. Különbösen sem szerettem a leányt és ő alattunk áll műveltségben, nevelésben, fel fogásban, főként az emberek ítéletében — érted. Az emberek ítéletében s ez a levegőnk.

— Ugy? Én másképp fogom fel, — beszélt hevesen Gyulai. — Gyermeked van: gyermeked, aki követel, keres téged. Számolsz a jövőjevel? Éppen az emberek ítélete tovább taszítja azt a szerencsétlen gyermeket, aki a te hibádból jött a világra?

A fiatal ember zavartan és boszusan válaszolt:

— Eh, mit! Ember lesz belőle. Talán külön, mint belőlünk.
— De egyszer mégis csak kérdeznem fogja az apját, talán éppen az édesanyjától, aki nem tudja megmondani neki, hogy hol van az apja.

A fiatal ember közelebb lépett a bátyjához, szemébe nézett és izgatott hangon beszélt:

— Azt hittem, te nyugodtan fogadod, amit mondok. Mondtam neked: a leány nem tartozik a társasághoz. Is-teneim, hány férfival megtörténik ez s nem csinálnak belőle nagy esetet. Ami a társadalmi ítéleket illeti, az az ő világában, hidd el, nem olyan súlyos. Csak nekünk, akik a társaság falain belül vagyunk, van nagy szükségünk a születési bizonyítványra. Ők ott lent s az élet megcsinálják a józanság iskoláját. Valóságilag talányszerű tehát előttem a magaviseletem, puritán ítélekedés.

— Lehet, hogy igazad van, — felelt Gyulai s végigsimította a homlokát. — Űlj le, kérlek, majd mást is beszélnek. Megmagyarázom, hogy miért indultam így fel.

A hangját egy kissé eltompította a szava, akadozott, amint folytatta:

— Régi emlékek, fájdalmas emlékek ébrednek fel bennem. Hidd el, nagyon sokszor nem tudjuk, hogy mi irányítja az életünket. Körülbelül a te korodban én is hasonló esettel állottam szemben. Megtörtént. Nősülés előtt voltam s úgy gondolkodtam, mint te. Levelet írtam s pénzt küldtem neki. Né-hány nap múlva borzasztó dolog történt. Megölte magát és gyermekét. A kálva csövével azzal az indiai kendővel tömte be, amit én tölem kapott aján-dékba egy mámoros estén.

Gyulai elhallgatott. A fiatal ember egy kicsit meglapulva hallgatta.

— És aztán? — kérdezte halkán.
Gyulai szemében fájdalom csillant fel.

— Aztán? Olyan rettenetes kint, szemrehányást éreztem, mint még sohasem. Lehet, hogy nem mindenki érezte volna ezt, de talán volt bennem egy kevés erkölcsi érzés. Valami könyörtelen erővel vont a halottas házba. Ki voltak terítve, mintha aludnának. Rettegve, szivdobogva, mint a gyilkos az áldozatához közelít, úgy léptem a két holttesthez. És különösen a gyermek, a gyermek, akiről sohase láttam, vonzott valami kegyetlen erővel. Reszketett kezem, amint a hófehér leplet

felemeltem a kis fiu, az én kis fiam holttestéről.

Akkor láttam először. Lestem a vonásait lázas kíváncsisággal, izgató gyötrellemmel. Vajjon az enyém-e? Igazán? Megtalálom-e vajjon rajta a mi fajtánkat jellemző vonásokat? Lihegve hajoltam a kis holttest fölé, a szememet tágranyitottam s mereven néztem a különös titokzatos finomsággal mosolygó gyermekarcot. Rémülten kapaskodtam meg az asztal bádorgó párkányzatában. A kis orrának finom hajlása, a parányit nyitott fehér ajkainak jellegzetes vágása, de különösen ami családunknak jellemző: a daczosan kidomborodó s egyenesen felszökő homloka, mind-mind a miénk volt, az enyém, a tied, a nagyapánké vagy az ösapánké. A sejtlemesen hidegen mosolygó kis halotti lárvá alatt az én életem folytatása aludt örökre megfagyva: az én akaratom, az én örömöm, az én ösztönöm, a szunnyadó gondolataim, melyek ő általa kapcsolódtak volna be a jövőbe. Nem tudnám leírni, hogy mit éreztem én akkor. Óh, a halottak jobban meg tudnak bennünket büntetni, mint az élők. Amikor a leány arcáról lehuztam a leplet, alig láttam a fájdalomtól. A szememet nedvesség öntötte el, a torkom összeszorult. Az ő arca is mosolygott. Szelíd, könyörületes lehetett a haláluk. Csak az ajkai körül volt egy kínos, vádaskodó, gyötrelmes vonás, amit még az élet hagyott rajta s a halál lágyan elsimított titkos ujjával. Azt nem tudom, hogy kerültem ki a halottas házból, csak azt tudom, hogy menekültem a városból, az országból, utaztam, barangoltam s a jeggyűrűt visszaküldtem annak a leánynak, aki a menyasszonyom volt. Azt hiszem, nem kell mondanom, hogy miért.

Gyulai elhallgatott, de az arcán a régi emlékek felhője borongott. Az öccse nyugtalannul mozgott s lassan, tompán mondta:

— Szomorú dolog, egészen meghatott engem is... de hát... hiszen nem minden nő olyan érzékeny lélek, ne gondold. Majd, mintha saját szavaiba kapaskodna, bátrabban folytatta:

— Én nem kerülök ilyen hatások alá. Minek ez? Kikerülöm. Jogunk van a magunk életéhez.

Gyulai alig hallotta az öccse szavát. Mint akinek hirtelen ötlete támad, felé fordult s csak annyit kérdezett:

— A gyermek fiú?
A fiatal ember meglepetéssel nézett végig a bátyjára:
— Igen.
— Milyen idős most?
— Másfél éves.

Gyulai felállt, valami különös izgalom látszott rajta. Egy pillanatig mintha tudomást sem vett volna az öccséről, annyira belemerült a saját gondolataiba. De ezek a gondolatok mintha felvillanyozták, kellemesen felizgatták volna. Az öccse türelmetlen várakozással követte a bátyja mozdulatait, majd kihuzta az óráját s odaszólt Gyulai-nak:

— Négy órákor a menyasszonyomhoz megyek. Mit tegyek? Tanácsoldj leg-alább valamit.

Gyulai hirtelen visszafordult. Mintha egy kicsit szégyenkezne a szavaiért s halkított hangon mondta:

— Hol lakik a leány? Add ide a lakáscímét.
— Tehát megteszed? — szólt meglepetéssel az öccse. — Nagyon hálás leszek érte. Itt van a lakáscím.

Ezzel tárczájából egy kis papírlapot húzott ki s odaadta Gyulai-nak.

— Dehát hogy csinálod, kérlek, mondd?

— Most menj, menj, kérlek, — felelt Gyulai zavarral. — Nem mondom semmit. Látogass el néhány nap múlva hozzám, akkor mindent megtudsz.

— Jó, jó. De hát a pénz? Én szép kis összeget szántam erre a célra. Nálam van.

— Csak menj. Néhány nap múlva erről is beszélünk.

Ezzel majdnem kiteszkolta az öccsét. Hallgatta a lépéseit az előszobában, majd, amíg a lépcső is elhangzott s hirtelen ledobta a házi kabátját, utcai kabátot rántott magára. Körül-nézett, a leány címét a zsebébe tette, kilépett az előszobába, a kalapját lekapta a fogasról s a fejére nyomta. A lépcsőházban várt még néhány percig, hogy az öccsét utól ne érje, majd lement az utcára s egyenesen egy kocsi-állomás felé tartott, beleült egy kocsiba s megmondta a leány címét a kocsis-nak.

A kocsis gyorsan gördült tova a nagyváros utcáin. Gyulai izgatott volt. Ki-kínézett a kocsis leeresztett ernyője alól. Jó darabig nagy bérházak árnyékában haladtak, majd kiérték a Duna-partra. Lelhaladtak a hidon, újabb bér-

ház-sor, majd szabad mezőség, poros országút s a legelső fordulónál a kocsis betért egy keskenyebb útra. Gyulai az ut vége felé egy kis házat látott néhány akácfa közé elrejtve. Megállította a kocsit, leszálk s a ház irányába tartott. Az utat akáczor szegte be, a levelek között az utra vetődött a nap fénye, az akáczörzsek között jobbra-balra széles, szabad mező friss zöld szőnyegre terült el s a bársonyos, sima rétből csak itt-ott domborodott ki egy szénacsomó.

Odaért a ház elé. Megállt. Megnézte a ház számát. Csakugyan az a szám volt, amit az öccse felírt. Néhány pillanatig gondolataiba merülve állott a kapu előtt.

Egyszerre a kapu kilincsének csattanása riasztotta fel. Néhány lépést tett előre s hirtelen egy kis paraszt pesztoukával találta magát szemben, aki egy kis gyermeket tartott a kezében. Gyulai hirtelen megállt. A gyermekre vetett egy pillantást. A gyermek ügyetlen, következetes mozdulattal húzgálta a pesztouka katon kendőjének a szélét, kis, rózsaszínű karja élénken járt ide-oda a cseléd orra előtt. Gyulai-nak mintha a földre gyökerezett volna a lába. Csak nézte csodálkozva, áhitattal a gyermekarcot. Megismerte. Ez ő! Ez az a gyermek!

Szólni, kiáltani akart, de csak állt s amint a pesztouka elhaladt mellette a gyermekkel, hosszan utánuk nézett. Aztán megfordult. A szíve hevesen vert, amint a kezét a kapu kilincsére tette. Benyitott s bement a kis házba.

Eltelt egy hét, ahogy megingt beállított hozzá az öccse. Gyulai valami kis csomaggal babrált. Szinte restelkedve akarta rejtteni az öccse elől. De az akéris észrevett egy kis gyerekesörgőt. Gyánakodva nézett a bátyjára.

— Nos? Elintézted?
— Igen. Elintéztém, — felelt Gyulai.

— Simán ment?
— Simán ment, — felelte Gyulai kényelmentlenül.

— Hát az anyagi része az ügynek, a pénz?
— Ne beszélj erről, — szólt visszautasítólag Gyulai.

Az öccse meglepetéssel nézett rá.
— De kérlek, én nem kívánok töled ilyen nagy áldozatot, ilyen nagylelkűséget.

— Áldozat! Nagylelkűség! — kiáltott Gyulai. — Üres szavak! Mit felesz nekem itt össze-vissza. Alig tesszünk benne valamit. Én békét, örömet szerettem magamnak s te itt garasokról beszélsz. Hagyd meg nekem, öreg legénynek, ezt az örömet. No nézd, nem szégyenlem, látod ezeket az apró holmikait?

Ezzel szétnyitotta az asztalon heverő, félig bekötött csomag boríték-papírját.

— Azt hiszem, szeretni fogom a fiad — szólt mosolygva. — Ilyen az élet. A jóból fakad a rossz, a rosszból a jó. Én vétkeztem s a te hibádat is jóváteszem.

Majd, amint a csomaggal babrált, folytatta:

— Ugyanaz a száj, az az arc, az a merész kis homlok! Mint ahogy ott láttam akkor, a halottas házban, csak hogy rajta van az élet rózsaszínű hamva. Él, mosolyog, nevet!

S amíg az öccse szóhoz alig jutott a csodálkozástól, gyöngédn összerakta a csomag ostoiba kis tárgyait.

L. BOSS
111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J.
Művészi szívetek és dohányok
— Lapszámok —
KÜLÖNÖSEN JO A KOSSUTH ÉS GRÓF BATTYÁNYI DOHÁNY.
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
velt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. posta, távirád és telefon, a m. kir. Állam-vasutak és a csász. és kir. Kaassa-Oderbergi vasút volt orvosa
Jelenleg chigagoi kórházi igazgató-főorvos, konzultáti orvos, a legkülönfélébb és leg-súlyosabb betegségeket a legudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredményekkel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTAS mellett jótállással. — Levelekre válaszol!
Dr. LOUIS BOTTLIK
420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilenczedik utca sarkán
— Kívülről ételek és italok —
A MAGYAROKNAK KEDVENCE TALÁLKOZÁSI HELYE
— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

YOURKVILLE BOULEVARD
előkelő magyar kávéház a felsővárosban
1393 MÁSODIK AVENUE
Tulajdonos:
BIRNBAUM L.
a 72. és 73. utcák között.
MIDENNAP CIGÁNYZENE
— Kívülről magyar ételek és jó italok. —
Pontos kiszolgálás.
POMPÁS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK'
AZ ÁLLAM BANKJA
378 Grand Street, New York City.
Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Keisler János.
Tőke, feleleg, nyereség, több, mint \$1,000,000
Betétek több, mint 16,000,000
Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részében.
HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

WÁRADY LAJOS
Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSEG.
Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Osztályok alakíthatnak Amerika minden magyarokta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO.
BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ.
Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. —
10 AVENUE és PEARL ST. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print
215 BOWERY — NEW YORK.
Eivállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését.
— Különösen felszerelt magyar nyomda. —
Elv: Célmos kiállítás első árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO.
CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR
A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézermatos cseh komlóból főzik.
FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY IMPORTÁLT SÖRNEL.
ELIZABETH, N. J.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.
E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.
NEW YORK ÁLLAM.
Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.
Németh János, 457 Washington street, New York.
Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.
Csekkok, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.
Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. Hender, successor to A. Hender Son & Co. Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alapítók \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
Róth József és Fiai, a Monongahela-völgynek legrégebb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultáti hitelesítést beszerzik Czim: Jos. Roth and Sons.
Hungarian American Savings & Trust Co. Duquesne Magyar Amerikai Takaréki és Hittel Társulat, Duquesne.

Alapítók és főtőke 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankháza az egyik s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényes magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegy eladás és közjegyzői iroda. Klein Jakob, magyar bank- és váltóüzlete, 1346 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzküldés és hajójegyelárastó kiállított közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.
Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek ellátása.
Kail G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ÁLLAM.
The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompanyája Bonne Terre.
Bejegyztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00 R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.
OHIO ÁLLAM.
Perczel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland
The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.
Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger E. Lajos.

WISCONSIN ÁLLAM.
Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.
NEW JERSEY ÁLLAM.
Rizsak János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapest, V. Urm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul fűmél ügynekegeinek irodája: Fiume, Andrássy-ut 22. Magyar amerikaiak, kik az ó-hazában nehézségeikkel találkoznak, forduljanak oda.

ZASZLÓ, JELVÉNY, MISERUHA
Saját készítésű legértékesebb egyélti zászlok, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények.
Bálok és ünnepegekhez szükséges szalagok és díszítések raktára.
— Jutányos árak. —
LITVAY JÁNOS
8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

Charles R. Kear Harry F. Potter
elnök pénztáros
ELSŐ NEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.
Alapítók \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyereség 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.
Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.